

ΑΝΩΤΕΡΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ

ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΛΕΓΚΤΙΚΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΘΕΜΑ : ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

ΕΠΙΒΛΕΠΟΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ : ΔΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ : ΕΛΕΝΗ Θ. ΓΚΙΚΑ

ΚΑΛΑΜΑΤΑ

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2009

ΑΝΩΤΕΡΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ

ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΛΕΓΚΤΙΚΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΘΕΜΑ : ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

ΕΠΙΒΛΕΠΟΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ : ΔΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ : ΕΛΕΝΗ Θ. ΓΚΙΚΑ

ΚΑΛΑΜΑΤΑ

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2009

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

«Θα ήθελα να ευχαριστήσω τους γονείς μου
για την αμέριστη στήριξη τους και την πίστη τους
σε εμένα όλα αυτά τα χρόνια .»

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1.ΠΡΟΛΟΓΟΣ.....	7
2.ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	8
3.ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ.....	9
3.1 Τι είναι Ευρωπαϊκή Ένωση-έννοια &ορισμός.....	9
3.2 Η ιστορία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.....	9
3.3 Σκοπός της ΕΕ.....	12
3.4 Τα κράτη-μέλη της ΕΕ &το έτος σύνδεσης με την ΕΕ.....	12
3.5 Πολιτικές &δραστηριότητες της ΕΕ.....	13
3.6 Θεσμικά όργανα της ΕΕ.....	13
3.6.1 Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.....	13
3.6.1.1 Αρμοδιότητες του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.....	13
3.6.2 Το συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης	14
3.6.2.1 Αρμοδιότητες του συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης.....	15
3.6.3 Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή.....	15
3.6.3.1 Αρμοδιότητες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.....	16
3.6.4 Το Δικαστήριο.....	16
3.6.5 Το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο.....	17.
3.6.6 Η Ευρωπαϊκή Οικονομική &Κοινωνική Επιτροπή.....	17
3.6.6.1 Ο ρόλος της ΕΟΚΕ.....	17
3.6.7 Η Επιτροπή των Περιφερειών.....	18
3.7 Χρηματοοικονομικοί οργανισμοί.....	18

3.7.1 Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων.....	18
3.7.2 Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων.....	19
3.7.3 Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα.....	19
4.ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΕΚΤ).....	20
4.1 Ορισμός της ΕΚΤ.....	20
4.2 Ίδρυση της ΕΚΤ.....	20
4.3 Σκοπός της ΕΚΤ.....	21
5. ΟΡΓΑΝΑ ΛΗΨΗΣ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΤΗΣ ΕΚΤ.....	22
5.1 Το Διοικητικό Συμβούλιο – Μέλη.....	22
5.1.1 Τα καθήκοντα του Διοικητικού Συμβουλίου.....	23
5.2 Η Εκτελεστική Επιτροπή.....	24
5.2.1 Μέλη της Εκτελεστικής Επιτροπής.....	25
5.2.2 Τα καθήκοντα της Εκτελεστικής Επιτροπής.....	26
5.3 Το Γενικό Συμβούλιο.....	28
5.3.1 Μέλη του Γενικού Συμβουλίου.....	28
5.3.2.Τα καθήκοντα του Γενικού Συμβουλίου.....	29
6. ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ ΤΗΣ ΕΚΤ	
6.1 Τα καθήκοντα της ΕΚΤ.....	31
6.2 Το προσωπικό της ΕΚΤ.....	33
6.3 Ανεξαρτησία, Λογοδοσία & Διαφάνεια των κεντρικών τραπεζών.....	35
6.4 Συνεργασία της ΕΚΤ με τα άλλα κοινοτικά όργανα και οργανισμούς.....	40
6.5 Η παγκόσμια χρηματοοικονομική κρίση και ο ρόλος της ΕΚΤ.....	42
7. ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑ.....	45
7.1 Ορισμός – έννοια Ευρωσυστήματος.....	45
7.2 Οι λόγοι για την ίδρυση ενός συστήματος σε αντίθεση με την ίδρυση μιας κεντρικής τράπεζας.....	45
7.3 Τα βασικά καθήκοντα του Ευρωσυστήματος.....	46
7.4 Τα πρόσθετα καθήκοντα του Ευρωσυστήματος.....	49
8.<<ΕΥΡΩ>> - ΤΟ ΝΕΟ ΝΟΜΙΣΜΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ.....	51

8.1 Πως γεννήθηκε το <<ευρώ>>.....	51
8.2 Προορισμός και στόχος του Ευρώ.....	52
8.3 Κριτήρια για υιοθέτηση του Ευρώ.....	52
8.4 Τα οφέλη του Ευρώ.....	53
8.5 Έκδοση νομισμάτων και χαρτονομισμάτων.....	53
8.5.1 Τα Ευρωχαρτονομίσματα.....	54
8.5.2 Παραγωγή των Χαρτονομισμάτων.....	55
8.5.3 Έκδοση νομισμάτων.....	55
8.5.4 Μέτρα ενάντια στην παραχάραξη.....	56
9. ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.....	57
9.1 Τι είναι Τράπεζα της Ελλάδος- έννοια & ορισμός.....	57
9.2 Ίδρυση της Τράπεζας της Ελλάδος.....	57
9.3 Σκοπός της Τράπεζας της Ελλάδος.....	58
9.4 Οι αρμοδιότητες της Τράπεζας της Ελλάδος.....	58
9.4.1 Αρμοδιότητες στο πλαίσιο του Ευρωσυστήματος.....	59
9.4.2 Άλλες Αρμοδιότητες της Τράπεζας της Ελλάδος	61
10. ΕΠΙΛΟΓΟΣ.....	64
11.ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	
Βιβλιογραφία, πηγές internet, πηγές εκθέσεων.....	65
12. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.....	66
1. Δέκα πρώτα χρόνια της ΕΚΤ.....	66
2. Χρήμα από ΕΚΤ σε κράτη-επιχειρήσεις.....	68
3. Αμετάκλητα καθορισμένες τιμές μετατροπής με το ευρώ.....	70
4. Τα είδη των τραπεζών.....	71

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η εργασία αυτή έχει ως στόχο να αναλύει τις αρμοδιότητες και τις δραστηριότητες που αναπτύσσει η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) σε όλους τους τομείς της οικονομικής δραστηριότητας στα πλαίσια της ζώνης του ευρώ και όχι μόνο. Ιδιαίτερη σημασία δίνεται στη σταθερότητα των τιμών που είναι και ο πρωταρχικός στόχος της ΕΚΤ. Πιο συγκεκριμένα αναλύονται:

- 1) Ευρωπαϊκή Ένωση
- 2) Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) και τα όργανα λήψης αποφάσεών της
- 3) Τα καθήκοντα –αρμοδιότητες της ΕΚΤ
- 4) Ανεξαρτησία, λογοδοσία και διαφάνεια των Κεντρικών Τραπεζών
- 5) Η παγκόσμια χρηματοοικονομική κρίση και ο ρόλος της ΕΚΤ
- 6) Ευρωσύστημα –καθήκοντα του Ευρωσυστήματος
- 7) Το νέο νόμισμα της Ευρώπης
- 8) Έκδοση νομισμάτων και χαρτονομισμάτων

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σκοπός της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) ήταν να συνδέσει τις χώρες μεταξύ τους με τη δημιουργία στενής βιομηχανικής και οικονομικής συνεργασίας. Επίσης, να υπάρχει ειρήνη, ευημερία και ελευθερία για τα 498 εκατομμύρια των πολιτών της σ'έναν δικαιότερο και ασφαλέστερο κόσμο. Βασικό όργανο για την ολοκλήρωση του σκοπού της ΕΕ είναι η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ). Έργο της είναι να διαχειρίζεται το ευρώ – το ενιαίο νόμισμα της Ένωσης. Η ΕΚΤ είναι επίσης υπεύθυνη για τη χάραξη και την εφαρμογή της οικονομικής και νομισματικής πολιτικής της Ένωσης.

3.ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

3.1 Τι είναι Ευρωπαϊκή Ένωση – ορισμός & έννοια

Η Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) είναι μια ιδιότυπη υπερεθνική και διακυβερνητική ένωση είκοσι επτά κρατών. Θεωρείται ως η ισχυρότερη ένωση κρατών μέχρι σήμερα στην παγκόσμια ιστορία, με οικονομικό, πολιτικό, κοινωνικό και πολιτιστικό περιεχόμενο.

Η Ένωση αυτή είναι μια ενιαία αγορά με κοινή εμπορική πολιτική, κοινή αγροτική και αλιευτική πολιτική και περιφερειακή πολιτική για να βοηθήσει τις φτωχότερες περιφέρειες. Εισήγαγε ενιαίο νόμισμα, το Ευρώ, που υιοθετήθηκε από 15 κράτη - μέλη. Η ΕΕ άρχισε μια περιορισμένη κοινή πολιτική εξωτερικών και ασφαλείας και μια περιορισμένη αστυνομική και δικαστική συνεργασία πάνω σε ποινικά θέματα.

3.2 Η ιστορία της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Η σημερινή Ευρωπαϊκή Ένωση είναι άμεσο αποτέλεσμα της αποφασιστικότητας των ευρωπαίων πολιτικών να προλάβουν μελλοντικές βίαιες συγκρούσεις στην Ευρώπη μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο. Αρχικός σκοπός ήταν να συνδέσει τις χώρες μεταξύ τους με τη δημιουργία στενής βιομηχανικής και οικονομικής συνεργασίας. Έκτοτε, οι αρμοδιότητες της ΕΕ έχουν αυξηθεί ανταποκρινόμενες στις νέες προκλήσεις και πολλές επιπλέον χώρες εντάχθηκαν σε αυτή.

1950: Ο γάλλος υπουργός εξωτερικών Robert Schuman πρότεινε τη συνένωση των βιομηχανιών άνθρακα και χάλυβα της Δυτικής Ευρώπης. Το γεγονός αυτό οδήγησε στη Συνθήκη του Παρισιού, η οποία δημιούργησε την Ευρωπαϊκή Κοινότητα Άνθρακα και Χάλυβα (ΕΚΑΧ) το 1951, με έξι μέλη: το Βέλγιο, τη Γαλλία, τη Δυτική Γερμανία, την Ιταλία, τις Κάτω Χώρες και το Λουξεμβούργο.

1957: Οι ίδιες έξι χώρες υπέγραψαν τη Συνθήκη της Ρώμης, δημιουργώντας την Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα (ΕΟΚ) και την Ευρωπαϊκή Κοινότητα Ατομικής Ενέργειας (Ευρατόμ). Άρχισαν να αίρουν τα εμπόδια στις συναλλαγές μεταξύ των έξι χωρών και να προχωρούν προς τη δημιουργία μιας «κοινής αγοράς».

1967: Τα θεσμικά όργανα της ΕΟΚ, της ΕΚΑΧ και της Ευρατόμ συγχωνεύτηκαν προκειμένου να δημιουργήσουν ένα ενιαίο σύνολο θεσμικών οργάνων: την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο (τα μέλη του οποίου αρχικά εκλέγονταν από τα εθνικά κοινοβούλια).

1973: Η Δανία, η Ιρλανδία και το Ηνωμένο Βασίλειο εντάχθηκαν στη Ευρωπαϊκή Κοινότητα (ΕΚ).

1979: Διεξήχθησαν οι πρώτες άμεσες εκλογές για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, κατά τις οποίες οι ψηφοφόροι σε κάθε κράτος μέλος της ΕΚ εξέλεξαν τα μέλη.

1981: Η Ελλάδα εντάχθηκε στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα.

1986: Η Πορτογαλία και η Ισπανία εντάχθηκαν στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα.

Οι κυβερνήσεις της ΕΚ υπέγραψαν την Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη, προχωρώντας στη δημιουργία της ενιαίας αγοράς στην οποία τα πρόσωπα, τα εμπορεύματα, τα κεφάλαια και οι υπηρεσίες μπορούν να κυκλοφορούν ελεύθερα σε ολόκληρη την ΕΚ.

1992: Με την υπογραφή της Συνθήκης του Μάαστριχτ, δημιουργήθηκε η Ευρωπαϊκή Ένωση και εισήχθησαν νέες μορφές συνεργασίας μεταξύ των κυβερνήσεων των κρατών μελών – παραδείγματος χάρι, σε θέματα που αφορούν την άμυνα, τη δικαιοσύνη και τις εσωτερικές υποθέσεις.

Οι ηγέτες της ΕΕ συμφώνησαν στη δημιουργία της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης, με ενιαίο νόμισμα το οποίο θα διαχειρίζεται η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, σε μια δεκαετία. Η Ενιαία Αγορά ολοκληρώνεται επισήμως, απομένουν, όμως, πολλά να γίνουν προκειμένου να πραγματοποιηθεί η προοπτική ελεύθερης κυκλοφορίας προσώπων, εμπορευμάτων, κεφαλαίων και υπηρεσιών.

1995: Η Αυστρία, η Φινλανδία, και η Σουηδία εντάχθηκαν στην Ευρωπαϊκή Ένωση(ΕΕ).

1999: Το ενιαίο νόμισμα της Ευρώπης – το ευρώ – εγκαινιάσθηκε επίσημα και 11 κράτη- μέλη της ΕΕ το υιοθέτησαν ως επίσημο νόμισμά τους, διαμορφώνοντας αυτό που είναι γνωστό ως ζώνη του ευρώ.

2001: Η Ελλάδα εντάχθηκε στη ζώνη του ευρώ.

Υπογράφηκε η Συνθήκη της Νίκαιας, η οποία προχώρησε σε μεταρρυθμίσεις στα θεσμικά όργανα της ΕΕ προκειμένου να προετοιμάσει τη διεύρυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης ενόψει της ένταξης των νέων κρατών μελών το 2004.

2002: Το ευρώ γίνεται πραγματικότητα την 1η Ιανουαρίου, όταν χαρτονομίσματα και κέρματα ευρώ αντικαθιστούν τα εθνικά νομίσματα σε 12 από τις 15 χώρες που είναι

μέλη της ΕΕ: Αυστρία, Βέλγιο, Γαλλία, Γερμανία, Ελλάδα, Ιρλανδία, Ισπανία, Ιταλία, Κάτω Χώρες, Λουξεμβούργο, Πορτογαλία και Φινλανδία.

Εγκαινιάζεται η «Συνέλευση για το μέλλον της Ευρώπης», με 105 μέλη τα οποία εκπροσωπούσαν τις εθνικές κυβερνήσεις και τα κοινοβούλια στα κράτη-μέλη και τις χώρες εν αναμονή ένταξης στην ΕΕ, την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

2003: Η Συνέλευση έληξε και υπέβαλε το προσχέδιο της «συνταγματικής συνθήκης» στους ηγέτες της ΕΕ. Οι κυβερνήσεις των κρατών μελών άρχισαν διαπραγματεύσεις σχετικά με τις προτάσεις.

2004: Δέκα νέες χώρες εντάχθηκαν στην ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων οκτώ από τη Ανατολική και Κεντρική Ευρώπη. Πρόκειται για τις ακόλουθες: Εσθονία, Κύπρος, Λετονία, Λιθουανία, Μάλτα, Ουγγαρία, Πολωνία, Σλοβακία, Σλοβενία και Τσεχική Δημοκρατία.

Οι ηγέτες της ΕΕ κατέληξαν σε συμφωνία σχετικά με τη συνταγματική συνθήκη, η οποία ένωσε όλες τις προηγούμενες συνθήκες της ΕΕ σε ένα έγγραφο και εισήγαγε αλλαγές στον τρόπο λειτουργίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι ηγέτες της ΕΕ υποστήριξαν ότι οι αλλαγές αυτές είναι αναγκαίες για την εξασφάλιση της συνέχισης της αποτελεσματικής λειτουργίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατά τη διεύρυνσή της. Δόθηκε στα κράτη μέλη προθεσμία δύο ετών για την κύρωση της Συνταγματικής Συνθήκης. Όπως όλες οι συνθήκες της ΕΕ, μπορεί να τεθεί σε ισχύ μόνο όταν την κυρώσουν και τα 25 κράτη μέλη.

2005: Διεξήχθησαν δημοψηφίσματα σχετικά με τη συνταγματική συνθήκη σε τέσσερις χώρες: το Λουξεμβούργο και η Ισπανία ψήφισαν υπέρ, εντούτοις η Γαλλία και οι Κάτω Χώρες ψήφισαν κατά. Οι ηγέτες της ΕΕ όρισαν μια «προθεσμία σκέψεως» προκειμένου να εξετάσουν ποιος είναι ο καλύτερος τρόπος να προχωρήσουν, λαμβάνοντας υπόψη τις αρνητικές ψήφους.

2006: Μέχρι τον Ιούνιο του 2006, 15 από τα 25 κράτη της ΕΕ κύρωσαν τη συνθήκη. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο συμφώνησε σε χρονοδιάγραμμα προκειμένου να αποφασιστεί τι θα γίνει στο εξής. Καλεί:

- τους ηγέτες της ΕΕ να υιοθετήσουν μια πολιτική δήλωση στην οποία θα προσδιορίζουν τις αξίες και τις φιλοδοξίες της Ευρώπης και θα επιβεβαιώνουν την κοινή τους δέσμευση να τις υλοποιήσουν, σε μια τελετή για τον εορτασμό της 50ής επετείου από την ίδρυση της ΕΕ στις 25 Μαρτίου 2007·
- τη Γερμανία, η οποία θα αναλάβει την Προεδρία της Ένωσης κατά το πρώτο

εξάμηνο του 2007, να υποβάλει έκθεση στους ηγέτες της ΕΕ στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο τον Ιούνιο, στην οποία θα αξιολογεί την πρόοδο των συνομιλιών σχετικά με τη συνταγματική συνθήκη και θα διερευνά πιθανές λύσεις για το μέλλον.

- μέχρι το τέλος του 2008 να ληφθεί η τελική απόφαση σχετικά με τις ενέργειες που πρέπει να πραγματοποιηθούν.

3.3 Σκοπός της ΕΕ

Πρωταρχικός της σκοπός ήταν να συνδέσει τις χώρες μεταξύ τους με τη δημιουργία στενής βιομηχανικής και οικονομικής συνεργασίας. Επίσης, να υπάρχει ειρήνη, ευημερία και ελευθερία για τα 498 εκατομμύρια των πολιτών της σ'έναν δικαιότερο και ασφαλέστερο κόσμο.

3.4. Τα κράτη-μέλη της ΕΕ και το έτος σύνδεσης με την ΕΕ

Έτος		No.
1957	 <u>Βέλγιο</u> <u>Γαλλία</u> <u>Γερμανία</u> ¹ <u>Ιταλία</u> <u>Λουξεμβούργο</u> <u>Ολλανδία</u>	6
1973	 <u>Δανία</u> ² <u>Ιρλανδία</u> <u>Ηνωμένο Βασίλειο</u>	9
1981	 <u>Ελλάδα</u>	10
1986	 <u>Πορτογαλία</u> <u>Ισπανία</u>	12
1995	 <u>Αυστρία</u> <u>Φινλανδία</u> <u>Σουηδία</u>	15
2004	 <u>Κύπρος</u> <u>Τσεχία</u> <u>Σλοβακία</u> <u>Εσθονία</u> <u>Λεττονία</u> <u>Λιθουανία</u> <u>Πολωνία</u> <u>Ουγγαρία</u> <u>Μάλτα</u> <u>Σλοβενία</u>	25
2007	 <u>Βουλγαρία</u> <u>Ρουμανία</u>	27

3.5 Πολιτικές και δραστηριότητες της ΕΕ

Τα κράτη-μέλη της ΕΕ έχουν παραχωρήσει ένα μέρος της νομοθετικής τους εξουσίας στην ΕΕ για ορισμένους τομείς πολιτικής, όπως η γεωργία, και η αλιεία. Σε άλλους τομείς, όπως ο πολιτισμός, η εκάστοτε πολιτική χαράσσεται από κοινού από την ΕΕ και τις κυβερνήσεις των κρατών-μελών. Οι τομείς πολιτικής είναι οι εξής:

- Γεωργία
- Περιβάλλον
- Ανταγωνισμός
- Απασχόληση και κοινωνική πολιτική
- Ενεργειακή πολιτική

3.6 Θεσμικά όργανα της ΕΕ

Τα θεσμικά όργανα της ΕΕ είναι:

- Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
- Το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
- Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή
- Το Δικαστήριο
- Το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο
- Η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή (ΕΟΚΕ)
- Η Επιτροπή των Περιφερειών

3.6.1 Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο (ΕΚ) εκλέγεται από τους πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης για να εκπροσωπήσει τα συμφέροντά τους. Το Κοινοβούλιο δημιουργήθηκε τη δεκαετία του 1950 με τις ιδρυτικές συνθήκες, και από το 1979 τα μέλη του εκλέγονται άμεσα από τους πολίτες που εκπροσωπούν.

Οι εκλογές διεξάγονται ανά πενταετία. Δικαίωμα εκλέγειν και εκλέγεσθαι έχει κάθε Ευρωπαίος πολίτης, σε οποιοδήποτε μέρος της ΕΕ και αν κατοικεί. Έτσι, το Κοινοβούλιο εκφράζει τη δημοκρατική βούληση των 500 εκατομμυρίων περίπου πολιτών της Ένωσης και εκπροσωπεί τα συμφέροντά τους στις συζητήσεις με τα άλλα θεσμικά όργανα της ΕΕ. Οι πιο πρόσφατες εκλογές πραγματοποιήθηκαν τον

Ιούνιο 2009. Το σημερινό Κοινοβούλιο αριθμεί 736 μέλη από όλες τις 27 χώρες της ΕΕ.

Τα μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου (ευρωβουλευτές) δεν χωρίζονται σε εθνικές ενότητες, αλλά σε πέντε ευρωπαϊκές πολιτικές ομάδες. Οι ομάδες αυτές εκπροσωπούν όλες τις απόψεις για την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση, από αυτές των θερμών φεντεραλιστών μέχρι των απροκάλυπτα ευρωσκεπτικιστών.

Ο κ. Jerzy Buzek εκλέχθηκε Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στις 14 Ιουλίου 2009 και θα κατέχει το αξίωμα αυτό για δυόμισι έτη (έως τον Ιανουάριο του 2012).

3.6.1.1 Αρμοδιότητες του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου

Οι κύριες αρμοδιότητες του Κοινοβουλίου είναι τρεις:

1. **Θέσπιση ευρωπαϊκών νόμων**, από κοινού με το Συμβούλιο σε πολλούς τομείς πολιτικής. Το γεγονός ότι το ΕΚ εκλέγεται άμεσα από τους πολίτες αποτελεί ένα από τα στοιχεία που εγγυώνται τη δημοκρατική νομιμότητα της ευρωπαϊκής νομοθεσίας.
2. **Ασκήει δημοκρατικό έλεγχο** επί όλων των θεσμικών οργάνων της Ένωσης, και ιδίως επί της Επιτροπής. Έχει την εξουσία να εγκρίνει ή να απορρίπτει το διορισμό των Επιτρόπων, καθώς και να κάνει δεκτή πρόταση μομφής κατά της Επιτροπής συλλογικά.
3. **Η δύναμη του χρήματος**. Το Κοινοβούλιο μοιράζεται με το Συμβούλιο την εξουσία σχετικά με τον προϋπολογισμό της Ένωσης και συνεπώς μπορεί να επηρεάζει τις δαπάνες της. Μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας, εγκρίνει ή απορρίπτει τον προϋπολογισμό στο σύνολό του.

3.6.2 Το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Το Συμβούλιο είναι το κύριο όργανο λήψης αποφάσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Συστήθηκε από τις ιδρυτικές συνθήκες τη δεκαετία του 1950. Εκπροσωπεί τα κράτη - μέλη και στις συνεδριάσεις του παρευρίσκεται ένας υπουργός από κάθε κυβέρνηση κράτους -μέλους της Ένωσης.

3.6.2.1 Αρμοδιότητες του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Οι κύριες αρμοδιότητες του Συμβουλίου είναι οι εξής:

1. Θεσπίζει ευρωπαϊκούς νόμους, από κοινού με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σε πολλούς τομείς πολιτικής.
2. Συντονίζει τη γενική οικονομική πολιτική των κρατών μελών.
3. Συνομολογεί διεθνείς συμφωνίες μεταξύ της Ένωσης και ενός ή περισσότερων κρατών ή διεθνών οργανισμών.
4. Εγκρίνει τον προϋπολογισμό της Ένωσης από κοινού με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Οι περισσότερες από τις αρμοδιότητες αυτές αφορούν τον «κοινοτικό» τομέα - δηλ. τομείς δραστηριότητας όπου τα κράτη μέλη έχουν αποφασίσει να εκχωρήσουν την κυριαρχία τους και να αναθέσουν εξουσίες λήψης αποφάσεων στα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα. Ο τομέας αυτός αποτελεί τον «πρώτο πυλώνα» της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

3.6.3 Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή συστήθηκε τη δεκαετία του 1950 με τις ιδρυτικές συνθήκες της Ένωσης. Η Επιτροπή εδρεύει στις Βρυξέλλες, αλλά διατηρεί γραφεία και στο Λουξεμβούργο. Αποτελείται από 27 μέλη άνδρες και γυναίκες – ένα από κάθε χώρα της ΕΕ. Η Επιτροπή είναι ανεξάρτητη από τις εθνικές κυβερνήσεις. Ρόλος της είναι να εκπροσωπεί και να υποστηρίζει τα συμφέροντα του συνόλου της Ένωσης. Συντάσσει προτάσεις για νέες ευρωπαϊκές νομοθετικές πράξεις, τις οποίες υποβάλλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο.

Η Επιτροπή αποτελεί επίσης το εκτελεστικό όργανο της Ένωσης, με άλλα λόγια είναι υπεύθυνη για την εφαρμογή των αποφάσεων του Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου. Αυτό σημαίνει ότι η Επιτροπή διαχειρίζεται σε καθημερινή βάση τις υποθέσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης: εφαρμόζοντας τις πολιτικές της, εκτελώντας τα προγράμματά της και διαθέτοντας τα κονδύλιά της.

3.6.3.1 Αρμοδιότητες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής

Οι κύριες αρμοδιότητες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής είναι τέσσερις:

1. προτείνει νομοθεσία στο Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο,
2. διαχειρίζεται και εκτελεί τις πολιτικές και τον προϋπολογισμό της Ένωσης,
3. επιβάλλει το ευρωπαϊκό δίκαιο (από κοινού με το Δικαστήριο),
4. εκπροσωπεί την Ευρωπαϊκή Ένωση στη διεθνή σκηνή, για παράδειγμα διεξάγοντας διαπραγματεύσεις για τη σύναψη συμφωνιών μεταξύ της Ένωσης και τρίτων χωρών.

3.6.4 Το Δικαστήριο

Το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ή απλώς «Δικαστήριο» συστήθηκε δυνάμει της συνθήκης ΕΚΑΧ το 1952. Εδρεύει στο Λουξεμβούργο. Αποτελείται από ένα δικαστή ανά κράτος μέλος, ούτως ώστε να εκπροσωπούνται και τα 27 εθνικά νομικά συστήματα της Ένωσης. Ωστόσο, για λόγους αποτελεσματικότητας, το Δικαστήριο σπάνια συνεδριάζει σε ολομέλεια.

Έργο του Δικαστηρίου είναι να εξασφαλίζει ότι η νομοθεσία της Ένωσης ερμηνεύεται και εφαρμόζεται με τον ίδιο τρόπο σε όλες τις χώρες της Ένωσης, ούτως ώστε όλοι οι πολίτες της να είναι ίσοι απέναντι στο νόμο.

Το Δικαστήριο είναι αρμόδιο για την επίλυση νομικών διαφορών μεταξύ κρατών μελών, θεσμικών οργάνων της Ένωσης, επιχειρήσεων και φυσικών προσώπων.

3.6.5 Το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο

Το Ελεγκτικό Συνέδριο συστήθηκε το 1975 και εδρεύει στο Λουξεμβούργο. Έργο του Ελεγκτικού Συνεδρίου είναι να ελέγχει εάν οι πόροι της Ένωσης, που

προέρχονται από τους φορολογουμένους, συγκεντρώνονται σωστά και δαπανώνται νόμιμα, με φειδώ και για τον προβλεπόμενο σκοπό. Στόχος του είναι να εξασφαλίζει την καλύτερη σχέση κόστους-απόδοσης για τα χρήματα των φορολογουμένων, και έχει το δικαίωμα να ελέγχει κάθε πρόσωπο ή οργανισμό που χειρίζεται πόρους της Ένωσης.

Το Ελεγκτικό Συνέδριο αποτελείται από ένα μέλος για κάθε χώρα της Ένωσης. Τα μέλη του διορίζονται από το Συμβούλιο για περίοδο έξι ετών που μπορεί να ανανεωθεί. Τα μέλη εκλέγουν μεταξύ τους τον πρόεδρο για περίοδο τριών ετών που μπορεί να ανανεωθεί. Η κύρια αποστολή του Ελεγκτικού Συνεδρίου είναι να ελέγχει την κανονική εκτέλεση του προϋπολογισμού της Ένωσης - με άλλα λόγια, να ελέγχει τη νομιμότητα και την κανονικότητα των εσόδων και των δαπανών της Ένωσης και τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση.

3.6.6 Η Ευρωπαϊκή Οικονομική & Κοινωνική Επιτροπή

Η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή (ΕΟΚΕ) συστήθηκε το 1957 με τη συνθήκη της Ρώμης και είναι συμβουλευτικό όργανο το οποίο εκπροσωπεί τους εργοδότες, τις συνδικαλιστικές οργανώσεις, τους αγρότες, τους καταναλωτές και τις υπόλοιπες ομάδες συμφερόντων που απαρτίζουν συλλογικά την «οργανωμένη κοινωνία των πολιτών». Παρουσιάζει τις απόψεις τους και υπερασπίζεται τα συμφέροντά τους σε συζητήσεις πολιτικής με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

3.6.6.1 Ο ρόλος της ΕΟΚΕ

- συμβουλεύει το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και το Κοινοβούλιο, είτε μετά από αίτημά τους είτε κατόπιν ίδιας πρωτοβουλίας•
- ενθαρρύνει τη μεγαλύτερη συμμετοχή της κοινωνίας των πολιτών στη διαδικασία λήψης αποφάσεων στην Ένωση•
- ενισχύει το ρόλο της κοινωνίας των πολιτών σε χώρες μη μέλη της Ένωσης και συνδράμει στη δημιουργία συμβουλευτικών δομών στις χώρες αυτές.

3.6.7 Η Επιτροπή των Περιφερειών

Η Επιτροπή των Περιφερειών, η οποία συστήθηκε το 1994 με τη συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση, είναι ένα συμβουλευτικό όργανο αποτελούμενο από εκπροσώπους των αρχών περιφερειακής και τοπικής αυτοδιοίκησης της Ευρώπης. Η γνώμη της Επιτροπής των Περιφερειών πρέπει να ζητείται πριν τη λήψη αποφάσεων της Ένωσης για θέματα όπως η περιφερειακή πολιτική, το περιβάλλον, η εκπαίδευση και οι μεταφορές, τα οποία όλα αφορούν τις τοπικές και περιφερειακές αρχές. Η Επιτροπή των Περιφερειών αποτελείται από 344 μέλη.

3.7 Χρηματοοικονομικοί Οργανισμοί

3.7.1 Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων

Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕπ) ιδρύθηκε το 1958 με τη Συνθήκη της Ρώμης ως η τράπεζα μακροπρόθεσμου δανεισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η ΕΤΕπ χορηγεί πιστώσεις στον δημόσιο και ιδιωτικό τομέα για έργα ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος, για παράδειγμα:

- Συνοχή και σύγκλιση των περιφερειών της ΕΕ
- Στήριξη μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων
- Περιβαλλοντικά προγράμματα
- Έρευνα, ανάπτυξη και καινοτομία
- Μεταφορές
- Ενέργεια

Η ΕΤΕπ δραστηριοποιείται στην ΕΕ αλλά και σε άλλες 140 χώρες περίπου στον κόσμο, με τις οποίες η ΕΕ έχει συνάψει συμφωνία συνεργασίας.

3.7.2 Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων

Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων συστήθηκε το 1994 για την παροχή βοήθειας στις μικρές επιχειρήσεις. Πλειοψηφικός μέτοχος του Ταμείου είναι η Ευρωπαϊκή

Τράπεζα Επενδύσεων, με την οποία αποτελούν τον «όμιλο ΕΤΕπ»

Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων παρέχει επιχειρηματικό κεφάλαιο στις μικρές εταιρίες (ΜΜΕ), ιδίως στις νέες εταιρίες και στις επιχειρήσεις τεχνολογικού προσανατολισμού. Παρέχει εγγυήσεις σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα (όπως τράπεζες) για την κάλυψη των δανείων τους προς τις ΜΜΕ.

Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων δεν είναι πιστωτικό ίδρυμα: δεν χορηγεί δάνεια και επιδοτήσεις σε επιχειρήσεις, ούτε επενδύει άμεσα σε εταιρίες. Αντίθετα λειτουργεί μέσω τραπεζών και άλλων χρηματοπιστωτικών ενδιαμέσων. Χρησιμοποιεί είτε δικούς του πόρους είτε τους πόρους που του έχουν εμπιστευθεί η ΕΤΕπ ή η Ευρωπαϊκή Ένωση.

3.7.3 Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα(ΕΚΤ)

Έργο της είναι να διαχειρίζεται το ευρώ – το ενιαίο νόμισμα της Ένωσης. Η ΕΚΤ είναι επίσης υπεύθυνη για τη χάραξη και την εφαρμογή της οικονομικής και νομισματικής πολιτικής της Ένωσης.

4. ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΕΚΤ)

4.1 Ορισμός της ΕΚΤ

Η ΕΚΤ είναι το κέντρο του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών (ΕΣΚΤ) και του Ευρωσυστήματος και διαθέτει νομική προσωπικότητα σύμφωνα με το κοινοτικό δίκαιο. Μερικώς ώστε τα καθήκοντα που ανατίθενται στο Ευρωσύστημα και στο ΕΣΚΤ να εκτελούνται είτε μέσω δικών της ενεργειών είτε μέσω των εθνικών κεντρικών τραπεζών, σύμφωνα με την ιδρυτική του ΕΣΚΤ και το καταστατικό της ΕΚΤ. Η ΕΚΤ διοικείται από το Διοικητικό Συμβούλιο και την Εκτελεστική Επιτροπή και ως τρίτο όργανο λήψεως αποφάσεων, το Γενικό Συμβούλιο.

4.2 Ίδρυση της ΕΚΤ

Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) ιδρύθηκε το 1998. Εδρεύει στη Φρανκφούρτη (Γερμανία). Είναι υπεύθυνη για τη χάραξη και την εφαρμογή της νομισματικής πολιτικής της ζώνης του ευρώ. Αποστολή της είναι η διαχείριση του ευρώ, του ενιαίου νομίσματος της ΕΕ και η εγγύηση σταθερότητας τιμών για τα περισσότερα από τα δύο τρίτα των πολιτών της ΕΕ που χρησιμοποιούν το ευρώ.

Για να εκπληρώσει την αποστολή της, η ΕΚΤ χρησιμοποιεί το "Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών" (ΕΣΚΤ), το οποίο καλύπτει και τις 27 χώρες της ΕΕ. Ωστόσο, μόνον 15 από τις χώρες αυτές έχουν υιοθετήσει μέχρι σήμερα το ευρώ. Οι 15 αυτές χώρες αποτελούν τη "ζώνη του ευρώ" και οι κεντρικές τους τράπεζες, μαζί με την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα απαρτίζουν το λεγόμενο "Ευρωσύστημα".

Η ΕΚΤ επιτελεί το έργο της με πλήρη ανεξαρτησία. Η Τράπεζα, οι εθνικές κεντρικές τράπεζες του Ευρωσυστήματος, αλλά και όλα τα μέλη των οργάνων λήψης αποφάσεων τους δεν μπορούν να ζητούν ή να δέχονται υποδείξεις από οποιονδήποτε άλλο όργανο της ΕΕ. Τα θεσμικά όργανα της ΕΕ και οι κυβερνήσεις των κρατών-μελών οφείλουν να σέβονται αυτή την αρχή και να μην προσπαθούν να επηρεάσουν την ΕΚΤ ή τις εθνικές κεντρικές τράπεζες.

Η ΕΚΤ, σε στενή συνεργασία με τις εθνικές κεντρικές τράπεζες, προετοιμάζει και υλοποιεί τις αποφάσεις που λαμβάνουν τα όργανα λήψης αποφάσεων του

Ευρωσυστήματος - το Διοικητικό Συμβούλιο, η Εκτελεστική Επιτροπή και το Γενικό Συμβούλιο. Το Νοέμβριο του 2003 πρόεδρος της ΕΚΤ έγινε ο κ. Jean-Claude Trichet.

4.3 Σκοπός της ΕΚΤ

Ο σκοπός της ΕΚΤ είναι η διατήρηση της σταθερότητας των τιμών στη ζώνη του ευρώ, ούτως ώστε η αγοραστική δύναμη του ευρώ να μην διαβρώνεται από τον πληθωρισμό. Στόχος της ΕΚΤ είναι να διασφαλίζει ότι ο ετήσιος ρυθμός αύξησης των τιμών καταναλωτή είναι μεσοπρόθεσμα μικρότερος, αλλά κοντά στο 2%.

Η ΕΚΤ επιτυγχάνει το στόχο αυτό με δύο τρόπους:

- Πρώτο, **ελέγχει την προσφορά χρήματος**. Αν η προσφορά χρήματος είναι υπερβολικά μεγάλη συγκρινόμενη με την προσφορά αγαθών και υπηρεσιών, το αποτέλεσμα θα είναι πληθωρισμός.
- Δεύτερο, **παρακολουθεί τις τάσεις των τιμών** και αξιολογεί τον κίνδυνο που αυτές γεννούν για τη σταθερότητα των τιμών στη ζώνη του ευρώ.

Ο έλεγχος της προσφοράς χρήματος πραγματοποιείται, μεταξύ άλλων, τον καθορισμό των βασικών επιτοκίων για ολόκληρη τη ζώνη του ευρώ. Αυτή είναι η πιο βασική δραστηριότητα της Τράπεζας.

5.ΟΡΓΑΝΑ ΛΗΨΗΣ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΤΗΣ ΕΚΤ

Τα όργανα λήψης αποφάσεων της ΕΚΤ είναι το Διοικητικό Συμβούλιο και η Εκτελεστική Επιτροπή. Για όσο διάστημα υπάρχουν κράτη-μέλη που δεν έχουν υιοθετήσει το ευρώ, υπάρχει και το Γενικό Συμβούλιο σαν ένα τρίτο όργανο λήψης αποφάσεων.

5.1 Το Διοικητικό Συμβούλιο –Μέλη

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ) είναι το βασικό όργανο λήψης αποφάσεων του Ευρωσυστήματος. Αποτελείται από

- όλα τα μέλη της Εκτελεστικής Επιτροπής της ΕΚΤ και
- τους διοικητές/προέδρους όλων των εθνικών κεντρικών τραπεζών (ΕθνΚΤ) της ζώνης του ευρώ, δηλαδή των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) που έχουν υιοθετήσει το ευρώ.

Governing Council of the European Central Bank, 2009

Η φωτογραφία απεικονίζει τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΚΤ το 2009. Οι 19 άτομα, 18 άνδρες και 1 γυναίκα, είναι οι εκπαιδευμένοι της ΕΚΤ. Η φωτογραφία είναι μια συλλογή από φωτογραφίες των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΚΤ το 2009. Η φωτογραφία είναι μια συλλογή από φωτογραφίες των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΚΤ το 2009.

Σύμφωνα με τη Συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και το Καταστατικό του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών (Καταστατικό του ΕΣΚΤ) το Διοικητικό Συμβούλιο έχει ως αρμοδιότητα να λαμβάνει τις κυριότερες και στρατηγικά σημαντικότερες αποφάσεις για το Ευρωσύστημα. Κατά τη λήψη αποφάσεων σχετικά με τη νομισματική πολιτική και με άλλα καθήκοντα του Ευρωσυστήματος, τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου δεν ενεργούν ως εκπρόσωποι των χωρών τους αλλά τελείως ανεξάρτητα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου.

Το Διοικητικό Συμβούλιο συνεδριάζει δύο φορές το μήνα, συνήθως την πρώτη και την τρίτη Πέμπτη του μήνα. Οι αποφάσεις για τα επιτόκια συζητούνται συνήθως μόνο κατά την πρώτη συνεδρίαση του μήνα. Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου της ΕΕ/Ομάδας Ευρώ (Eurogroup) και ένα μέλος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής δύνανται να συμμετέχουν στις συνεδριάσεις, αλλά χωρίς δικαίωμα ψήφου. Κάθε μέλος έχει μία ψήφο και το Διοικητικό Συμβούλιο αποφασίζει με απλή πλειοψηφία, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στο Καταστατικό του ΕΣΚΤ. Σε περίπτωση ισοψηφίας, υπερισχύει η ψήφος του Προέδρου. Αν και οι εργασίες των συνεδριάσεων είναι μυστικές, το Διοικητικό Συμβούλιο δημοσιοποιεί το αποτέλεσμα των συζητήσεών του, ιδίως εκείνων που αφορούν τα επιτόκια, με συνέντευξη Τύπου η οποία πραγματοποιείται μετά την πρώτη συνεδρίαση του μήνα. Από το Δεκέμβριο του 2004 δημοσιεύονται επίσης κάθε μήνα στους δικτυακούς τόπους των κεντρικών τραπεζών του Ευρωσυστήματος οι αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου πέραν αυτών που αφορούν τα επιτόκια.

5.1.1 Τα καθήκοντα του Διοικητικού Συμβουλίου

Τα βασικά καθήκοντα του Διοικητικού Συμβουλίου είναι:

- να χαράσσει τη νομισματική πολιτική της ζώνης του ευρώ λαμβάνοντας τις απαραίτητες αποφάσεις και εκδίδοντας κατευθυντήριες γραμμές που είναι αναγκαίες για την εφαρμογή των αποφάσεων αυτών,

- να εκδίδει κανονισμούς που η ΕΚΤ δύναται να συντάσσει κατ' εφαρμογή της Συνθήκης ή κατ' ανάθεση από το Συμβούλιο της ΕΕ,
- να ενεργεί ως όργανο το οποίο επιλαμβάνεται σε δεύτερο και τελευταίο βαθμό των προσφυγών που ασκούν τρίτοι κατά των αποφάσεων της ΕΚΤ τις οποίες έχει υιοθετήσει η Εκτελεστική Επιτροπή,
- να εκδίδει κατευθυντήριες γραμμές για πράξεις που διενεργούν οι ΕθνΚΤ με τα συναλλαγματικά διαθέσιμα που παραμένουν στην κατοχή τους, καθώς και για συναλλαγές που διενεργούν οι χώρες μέλη της ζώνης του ευρώ με τα τρέχοντα ταμειακά τους υπόλοιπα σε συνάλλαγμα,
- να λαμβάνει τα απαραίτητα μέτρα για να διασφαλίζει τη συμμόρφωση με τις κατευθυντήριες γραμμές και οδηγίες της ΕΚΤ και να καθορίζει τις αναγκαίες πληροφορίες που πρέπει να παρέχουν οι ΕθνΚΤ,
- να ασκεί το δικαίωμα πρωτοβουλίας όσον αφορά την κοινοτική νομοθεσία και να εκπληρώνει τα συμβουλευτικά καθήκοντα της ΕΚΤ,
- να εγκρίνει την έκδοση τραπεζογραμματίων ευρώ και την ποσότητα των κερμάτων ευρώ που εκδίδονται εντός της ζώνης του ευρώ,
- να θεσπίζει τους κανόνες που είναι αναγκαίοι για την τυποποίηση της λογιστικής παρακολούθησης και της υποβολής εκθέσεων σχετικά με τις πράξεις των εθνικών κεντρικών τραπεζών,
- να θεσπίζει τους κανόνες που διέπουν την κατανομή του νομισματικού εισοδήματος μεταξύ των ΕθνΚΤ του Ευρωσυστήματος, και
- να εγκρίνει την Ετήσια Έκθεση της ΕΚΤ.

Επιπλέον, το Διοικητικό Συμβούλιο είναι το ανώτατο όργανο λήψης αποφάσεων για τη διοίκηση και λειτουργία της ίδιας της ΕΚΤ. Ειδικότερα, το Διοικητικό Συμβούλιο θεσπίζει τον εσωτερικό κανονισμό της ΕΚΤ και είναι αρμόδιο για τα οικονομικά και τον προϋπολογισμό της, καθώς και για τη διανομή των κερδών και τον επιμερισμό της ζημίας των ετήσιων οικονομικών αποτελεσμάτων.

5.2 Η Εκτελεστική Επιτροπή

Η Εκτελεστική Επιτροπή της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ) είναι το λειτουργικό όργανο λήψης αποφάσεων της ΕΚΤ και του Ευρωσυστήματος.

Αναλαμβάνει την ευθύνη για όλες τις αποφάσεις που πρέπει να λαμβάνονται σε καθημερινή βάση. Η ΕΚΤ πρέπει να είναι σε θέση να αντιδρά και να προσαρμόζεται στις ταχέως μεταβαλλόμενες συνθήκες στις αγορές χρήματος και κεφαλαίου, να αντιμετωπίζει συγκεκριμένες περιπτώσεις και να επιλύει επείγοντα ζητήματα. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί μόνο από ένα όργανο τα μέλη του οποίου ασχολούνται συνέχεια και αποκλειστικά με την υλοποίηση των πολιτικών της ΕΚΤ. Η Εκτελεστική Επιτροπή συνεδριάζει συνήθως μία φορά την εβδομάδα.

5.2.1 Μέλη της Εκτελεστικής Επιτροπής

Η Εκτελεστική Επιτροπή αποτελείται από τέσσερα άλλα μέλη.

- ❖ τον Πρόεδρο της ΕΚΤ,
- ❖ τον Αντιπρόεδρο της ΕΚΤ, και

Jean-Claude Trichet Πρόεδρος της ΕΚΤ

Λουκάς Α. Παπαδήμος Αντιπρόεδρος της ΕΚΤ

ΜΕΛΟΙ ΤΗΣ ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΤΗΣ ΕΚΤ

Lorenzo Bini Smaghi , Jose Manuel Gonzalez-Paramo

Jurgen Stark, Gertrude Tumpel-Gugerell

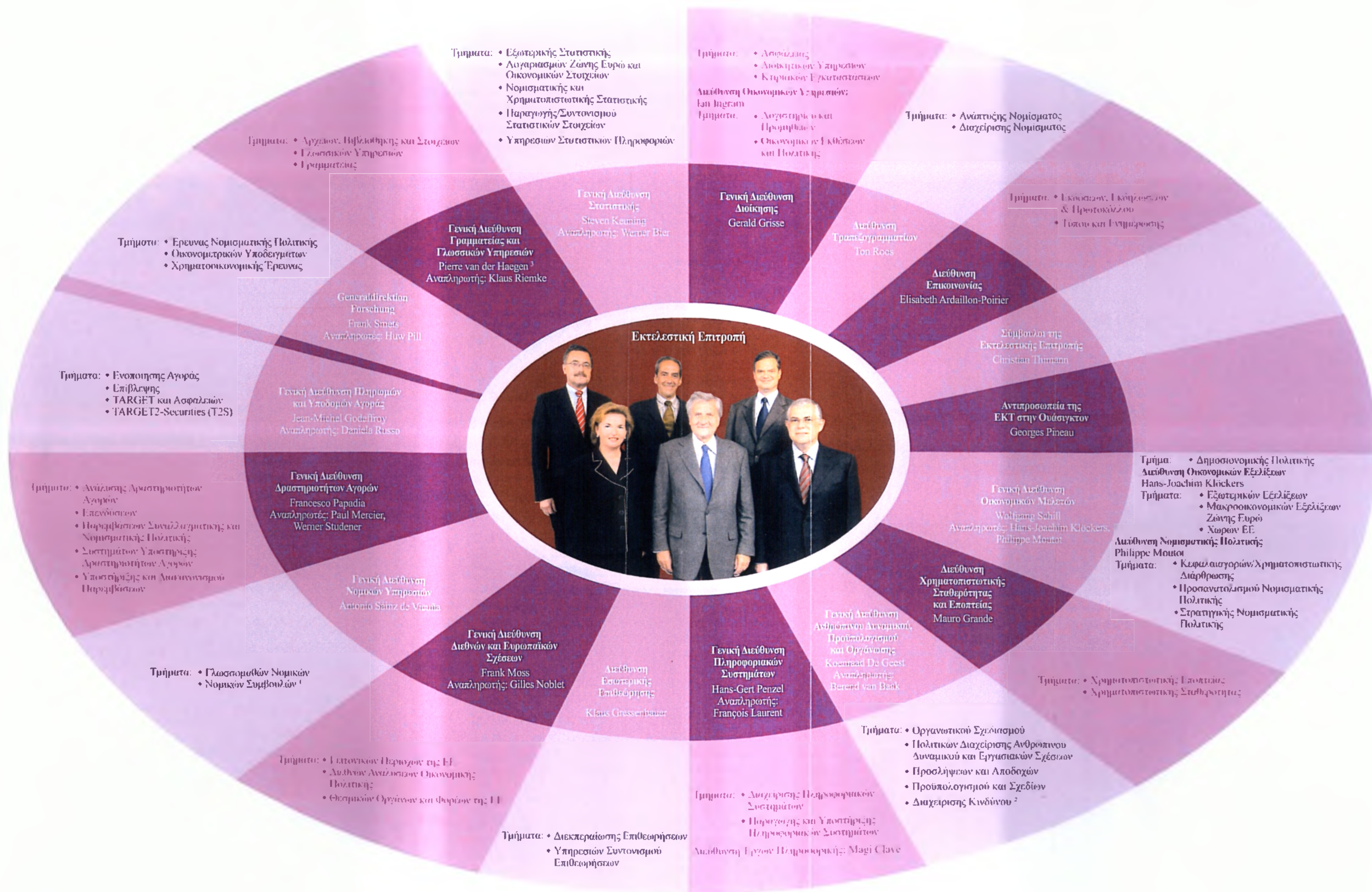
Όλα τα μέλη της Εκτελεστικής Επιτροπής επιλέγονται μεταξύ προσώπων αναγνωρισμένου κύρους και με σημαντική επαγγελματική πείρα σε νομισματικά ή τραπεζικά θέματα. Διορίζονται με κοινή συμφωνία των κυβερνήσεων των συμμετεχόντων κρατών μελών σε επίπεδο αρχηγών κρατών ή κυβερνήσεων, βάσει σύστασης του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) και κατόπιν διαβούλευσης με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ.

Ως μέλος της Εκτελεστικής Επιτροπής, ο Πρόεδρος της ΕΚΤ κατέχει εξέχουσα θέση και ασκεί ορισμένα καθήκοντα που του έχουν ανατεθεί αποκλειστικά (ή που, σε περίπτωση απουσίας του, ανατίθενται στον Αντιπρόεδρο): προεδρεύει στις συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου, του Γενικού Συμβουλίου και της Εκτελεστικής Επιτροπής της ΕΚΤ, εκπροσωπεί την ΕΚΤ προς τα έξω και παρουσιάζει την Ετήσια Έκθεση της ΕΚΤ στο Συμβούλιο της ΕΕ και στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Επιπλέον, ο Πρόεδρος προσκαλείται να συμμετέχει στις συνεδριάσεις του Συμβουλίου της ΕΕ στις οποίες συζητούνται ζητήματα που αφορούν τους στόχους και τα καθήκοντα του Ευρωσυστήματος. Επίσης, προσκαλείται στις συνεδριάσεις της Ομάδας Ευρώ (Eurogroup), του άτυπου οργάνου των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών της ζώνης του ευρώ.

5.2.2 Καθήκοντα της Εκτελεστικής Επιτροπής

Τα βασικά καθήκοντα της Εκτελεστικής Επιτροπής είναι τα εξής:

- ❖ να προετοιμάζει τις συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου,
- ❖ να εφαρμόζει τη νομισματική πολιτική στη ζώνη του ευρώ σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές και τις αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου και, κατ' αυτόν τον τρόπο, να δίδει τις απαραίτητες οδηγίες στις εθνικές κεντρικές τράπεζες,
- ❖ να διαχειρίζεται τις καθημερινές εργασίες της ΕΚΤ,
- ❖ να ασκεί ορισμένες εξουσίες που της έχουν εκχωρηθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο, συμπεριλαμβανομένων κανονιστικών αρμοδιοτήτων.

Εκτελεστική Επιτροπή

Πίσω (από τα αριστερά):
Εμπρός (από τα αριστερά):

Jürgen Stark, José Manuel González-Paramo, Lorenzo Bini Smaghi
Gert vulliamber, Jean-Claude Trichet (Πρόεδρος), Αουκός Δ. Παπαδημιός (Αντιπρόεδρος)

¹ Συστηματικές και αντιστάσεις στην αγορά

² Αντικείμενο ανάλυσης στην ΕΚΤ είναι η ΕΚΤ

³ Γενική Διεύθυνση της ΕΚΤ: Διεύθυνση, του Διοικητικού Συμβουλίου και του Γενικού Συμβούλιου.

5.3.Το Γενικό Συμβούλιο

Το Γενικό Συμβούλιο συνεδριάζει συνήθως κάθε τρεις μήνες. Οι αποφάσεις λαμβάνονται με απλή πλειοψηφία, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στο Καταστατικό του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών (Καταστατικό του ΕΣΚΤ). Ο Πρόεδρος της ΕΚΤ οφείλει να ενημερώνει το Γενικό Συμβούλιο για τις αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου.

Σύμφωνα με το Καταστατικό του ΕΣΚΤ, το Γενικό Συμβούλιο θα υπάρχει μόνο για όσο διάστημα υπάρχουν κράτη μέλη της ΕΕ που δεν έχουν υιοθετήσει το ευρώ.

Συνεδρίαση του Γενικού Συμβουλίου

5.3.1.Μέλη του Γενικού Συμβουλίου

Το Γενικό Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ) αποτελείται από

- τον Πρόεδρο και τον Αντιπρόεδρο της ΕΚΤ, και
- τους διοικητές/προέδρους των εθνικών κεντρικών τραπεζών και των 27 κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ).

Το Γενικό Συμβούλιο

Το Γενικό Συμβούλιο (Ιανουάριος 2009)

General Council of the European Central Bank, 2009

From left (left to right): Mario Draghi, John Hawley, Michael C. Benito, Jean-Claude Trichet, Lucio Di Paolo, Miguel Ángel Fernández Ordóñez, Yves Mersch, Christian Noyer, Nellie van Elft, Joël de la Torre, George A. Papanicolaou, Viktor Pástor, Roberto Comaninchi, Erik Luken, David Niswender, Benoît Hurn, Stefan Ingves, Jens J. Lauritzen, Axel A. Weber, Zoltán Farkas, András Rónavölgyi, Rüdiger Wobbe, Guy Quaden, Jean-Marie Noh, Bernhard, Andreas Lippold, Giovanni, Dragage, Andrea Sanna, Mario Monti, Diego, King, Giovanni, Dragage, and Miguel Ángel Fernández Ordóñez were not available when the photograph was taken.

5.3.2. Τα καθήκοντα του Γενικού Συμβουλίου

Το Γενικό Συμβούλιο θεωρείται "μεταβατικό όργανο", δεδομένου ότι έχει αναλάβει την εκτέλεση των καθηκόντων του Ευρωπαϊκού Νομισματικού Ιδρύματος τα οποία πρέπει να ασκούνται από την ΕΚΤ κατά το Τρίτο Στάδιο της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης (ΟΝΕ), επειδή ορισμένα κράτη μέλη της ΕΕ δεν έχουν υιοθετήσει το ευρώ.

Το Γενικό Συμβούλιο είναι κατά κύριο λόγο υπεύθυνο για τα εξής:

- να υποβάλλει εκθέσεις για την πρόοδο που έχουν σημειώσει προς τη σύγκλιση τα κράτη μέλη της ΕΕ που δεν έχουν ακόμη υιοθετήσει το ευρώ,
- να παρέχει συμβουλές για τις προετοιμασίες που είναι απαραίτητες για τον αμετάκλητο καθορισμό των συναλλαγματικών ισοτιμιών των εν λόγω κρατών μελών,
- να παρακολουθεί τη λειτουργία του Μηχανισμού Συναλλαγματικών Ισοτιμιών II (ΜΣΙ II) και τη διατηρησιμότητα των διμερών συναλλαγματικών σχέσεων μεταξύ του ευρώ και κάθε συμμετέχοντος νομίσματος εκτός ζώνης ευρώ,
- να χρησιμεύει ως φορέας συντονισμού των νομισματικών και συναλλαγματικών πολιτικών στην ΕΕ,

- να διαχειρίζεται τον μηχανισμό παρέμβασης και χρηματοδότησης του ΜΣΙ ΙΙ,
- να συμβάλλει σε συγκεκριμένες δραστηριότητες, όπως οι συμβουλευτικές αρμοδιότητες της ΕΚΤ, και
- να συλλέγει στατιστικά στοιχεία.

Επιπλέον, ζητείται η γνώμη του Γενικού Συμβουλίου, μεταξύ άλλων, για τυχόν αλλαγές στους κανόνες που αφορούν τη λογιστική παρακολούθηση και την υποβολή οικονομικών στοιχείων, τον καθορισμό της κλείδας κατανομής της ΕΚΤ και τους όρους απασχόλησης του προσωπικού της ΕΚΤ.

6. ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ ΤΗΣ ΕΚΤ

6.1.Τα Καθήκοντα της ΕΚΤ

Σε αντίθεση με τις εθνικές κεντρικές τράπεζες (ΕθνΚΤ), η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) διενεργεί ελάχιστες μόνο πράξεις. Κύριο μέλημά της είναι να χαράσσει πολιτικές και να διασφαλίζει ότι οι αποφάσεις εφαρμόζονται με συνέπεια από τις ΕθνΚΤ.

Πιο συγκεκριμένα, τα καθήκοντα της ΕΚΤ είναι τα εξής:

- **να καθορίζει τις πολιτικές του Ευρωσυστήματος:** το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ είναι αρμόδιο να ασκεί νομισματική πολιτική και συναλλαγματική πολιτική για το ενιαίο νόμισμα. Φροντίζει τη σταθερότητα των τιμών για την χρήση της πολιτικής της ανάλυσης του πληθωριστικού κινδύνου κ.λπ.
- **να αποφασίζει, να συντονίζει και να παρακολουθεί τις πράξεις νομισματικής πολιτικής:** η ΕΚΤ παρέχει στις ΕθνΚΤ τις λεπτομέρειες για την εκτέλεση των απαιτούμενων πράξεων (αξία, χρόνος, ημερομηνία κ.λπ.) και ελέγχει αν έχουν εκτελεστεί με επιτυχία.
- **να εκδίδει νομικές πράξεις:** εντός στενά καθορισμένων ορίων τα όργανα λήψης αποφάσεων έχουν την αρμοδιότητα να εκδίδουν δεσμευτικές νομικές πράξεις εντός του Ευρωσυστήματος, όπως κατευθυντήριες γραμμές και οδηγίες, για να διασφαλίζουν ότι οι αποκεντρωμένες πράξεις εκτελούνται με συνέπεια από τις ΕθνΚΤ. Επιπλέον, εντός καθορισμένων ορίων, μπορούν να εκδίδουν κανονισμούς και αποφάσεις, οι οποίες είναι δεσμευτικές εκτός του Ευρωσυστήματος.
- **να εγκρίνει την έκδοση τραπεζογραμματίων:** αυτό το καθήκον αφορά το στρατηγικό σχεδιασμό και το συντονισμό της παραγωγής και της έκδοσης τραπεζογραμματίων ευρώ. Επιπλέον, η ΕΚΤ συντονίζει τις δραστηριότητες του Ευρωσυστήματος στους τομείς της έρευνας και ανάπτυξης, καθώς και τις δραστηριότητες που αφορούν την ασφάλεια και την ποιότητα της παραγωγής τραπεζογραμματίων ευρώ. Επίσης, η ΕΚΤ φιλοξενεί το Κέντρο Ανάλυσης Πλαστών που ασχολείται με την ανάλυση και την ταξινόμηση των πλαστών τραπεζογραμματίων και κερμάτων ευρώ, την κεντρική βάση δεδομένων για τα πλαστά τραπεζογραμμάτια ευρώ, καθώς και το Διεθνές Κέντρο για την

Αποτροπή της Παραχάραξης, το οποίο προωθεί την παγκόσμια συνεργασία μεταξύ κεντρικών τραπεζών για την αποτροπή της παραχάραξης και τελεί υπό την αιγίδα των Διοικητών των Κεντρικών Τραπεζών της Ομάδας των 10 (G10).

- **να παρεμβαίνει στις αγορές συναλλάγματος:** εφόσον κρίνεται απαραίτητο, συνεργάζεται και με τις ΕθνΚΤ χωριστά. Αυτές οι παρεμβάσεις αφορούν την αγορά ή/και την πώληση τίτλων στις αγορές συναλλάγματος.
- **να προωθεί τη διεθνή και ευρωπαϊκή συνεργασία:** προκειμένου να παρουσιάζει τις απόψεις της σε διεθνές και ευρωπαϊκό επίπεδο, η ΕΚΤ συμμετέχει σε συνεδριάσεις διαφόρων διεθνών και ευρωπαϊκών φορέων. Το Δεκέμβριο του 1998, η ΕΚΤ έγινε η μοναδική κεντρική τράπεζα στον κόσμο που έχει την ιδιότητα του παρατηρητή στο Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (ΔΝΤ) και σήμερα συμμετέχει σε όλες τις συνεδριάσεις της Εκτελεστικής Επιτροπής του ΔΝΤ για ζητήματα που αφορούν την Οικονομική και Νομισματική Ένωση. Για το λόγο αυτόν, η ΕΚΤ δημιούργησε μόνιμη αντιπροσωπεία στην Ουάσιγκτον. Επιπλέον, η ΕΚΤ συμμετέχει σε συνεδριάσεις της Ομάδας των 7 (G7), της Ομάδας των 20 (G20) και της Διάσκεψης για τη Χρηματοπιστωτική Σταθερότητα. Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, ο Πρόεδρος της ΕΚΤ προσκαλείται τακτικά σε συνεδριάσεις της Ομάδας Ευρώ (Eurogroup), τις μηνιαίες ανεπίσημες συναντήσεις των Υπουργών Οικονομικών της ζώνης του ευρώ. Επιπλέον, η ΕΚΤ μπορεί να συμμετέχει σε συνεδριάσεις του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης όποτε εξετάζονται ζητήματα που αφορούν τους στόχους και τα καθήκοντα του Ευρωσυστήματος.

Επίσης, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) είναι υπεύθυνη για τις εξής δραστηριότητες:

- **την έκδοση καταστατικών εκθέσεων:** οι υποχρεώσεις υποβολής εκθέσεων ορίζονται στο Καταστατικό του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών (άρθρο 15). Η ΕΚΤ δημοσιεύει Μηνιαίο Δελτίο, ενοποιημένη εβδομαδιαία λογιστική κατάσταση του Ευρωσυστήματος και Ετήσια Έκθεση.
- **την παρακολούθηση των χρηματοπιστωτικών κινδύνων:** αξιολογεί τους κινδύνους που αφορούν τίτλους που είτε αγοράζονται στο πλαίσιο της

επένδυσης των ίδιων κεφαλαίων και των συναλλαγματικών διαθεσίμων της ΕΚΤ είτε γίνονται αποδεκτοί ως ασφάλεια για τις πιστοδοτικές πράξεις του Ευρωσυστήματος.

- **την άσκηση συμβουλευτικών λειτουργιών για τα κοινοτικά όργανα και τις εθνικές αρχές:** η ΕΚΤ εκδίδει "γνώμες" για σχέδια κοινοτικών και εθνικών νομοθετικών διατάξεων όταν εμπίπτουν στο πεδίο των αρμοδιοτήτων της·
- **τον χειρισμό πληροφοριακών συστημάτων:** η ΕΚΤ και οι εθνικές κεντρικές τράπεζες έχουν θεσπίσει αρκετά κοινά λειτουργικά συστήματα για την πιο εύκολη εκτέλεση πράξεων σε αποκεντρωμένη βάση. Τα συστήματα αυτά στηρίζουν "υλικοτεχνικά" τη λειτουργική ακεραιότητα του Ευρωσυστήματος. Σε αυτά περιλαμβάνονται πληροφοριακά συστήματα, εφαρμογές και διαδικασίες που οργανώνονται με βάση την "ακτινωτή" ρύθμιση, με κεντρικό κόμβο την ΕΚΤ·
- **τη διαχείριση με στρατηγικό και τακτικό τρόπο των συναλλαγματικών της διαθεσίμων:** καθορίζει τις προτιμήσεις όσον αφορά τη σχέση κινδύνου-απόδοσης των συναλλαγματικών διαθεσίμων σε μακροπρόθεσμο ορίζοντα (στρατηγική κατανομή περιουσιακών στοιχείων), κατευθύνει τη σχέση κινδύνου-απόδοσης ανάλογα με τις εκάστοτε συνθήκες που επικρατούν στην αγορά (τακτική κατανομή περιουσιακών στοιχείων), παρέχει κατευθυντήριες γραμμές για τις επενδύσεις και θεσπίζει ολόκληρο το λειτουργικό πλαίσιο.

6.2 Το προσωπικό της ΕΚΤ

Η ΕΚΤ απασχολεί προσωπικό που προέρχεται από όλα τα Κράτη Μέλη της ΕΕ. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι στα τέλη του 2008 απασχολούσε 1536 ανθρώπους . Το σύνολο του προσωπικού της ΕΚΤ είναι άριστα καταρτισμένο και ασχολείται με την ανάλυση και την έρευνα και την εταιρική διαχείριση. Σαν ηγέτης του Ευρωσυστήματος, η ΕΚΤ έχει δημιουργήσει μεγάλο αριθμό θέσεων εργασίας που απαιτούν διαχειριστικά και αναλυτικά προσόντα. Οι περισσότεροι από αυτούς τους επαγγελματίες, έχουν μεταπτυχιακούς τίτλους σπουδών και μεγάλη εμπειρία.

Τα στελέχη και οι υπάλληλοι της ΕΚΤ επιλέγονται, διορίζονται και προωθούνται με βάση των επαγγελματικών του ικανοτήτων και βάση των αρχών της διαφάνειας, της δημοσιότητας, της ίσης πρόσβασης και μη διάκρισης. Η διαδικασία επιλογής στοχεύει στο να διασφαλίσει την ευρύτερη δυνατή γεωγραφική προέλευση από όλα τα Κράτη Μέλη της ΕΕ, χωρίς να δίνει σημασία στην εθνική προέλευση, θρησκεία ή αντιλήψεις, σεξουαλικό προσανατολισμό ή αναπηρία. Η ΕΚΤ δεν εφαρμόζει ποσοστώσεις για κάθε εθνικότητα. Αντίθετα, η πολιτική της είναι αυτή που διασφαλίζει ένα πεδίο δράσης για όλες τις εθνικότητες της ΕΕ.

Οι μισθοί και τα κοινωνικά οφέλη των μελών του προσωπικού της ΕΚΤ είναι συγκρίσιμα με εκείνα άλλων Ευρωπαϊκών οργανισμών. Η ΕΚΤ έχει προγράμματα που διευκολύνουν τα μέλη του προσωπικού της να μετακομίσουν στη Φρανκφούρτη μαζί με τις οικογένειές τους. Επιπλέον, προσφέρει στο προσωπικό της φροντίδα για τα παιδιά και διευκολύνσεις διεθνούς εκπαίδευσης. Από το Σεπτέμβριο του 2002, τα παιδιά του προσωπικού της ΕΚΤ μπορούν να παρακολουθούν το νέο Ευρωπαϊκό Σχολείο, που εγκαταστάθηκε στα βορειοδυτικά της Φρανκφούρτης.

Οι μισθοί που πληρώνονται από την ΕΚΤ, μαζί με τις απολαβές των μελών της Εκτελεστικής Επιτροπής, υπόκειται σε φόρο εισοδήματος από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή προς όφελος του προϋπολογισμού της.

Τα δικαιώματα του προσωπικού της ΕΚΤ προστατεύονται από το νομικό σύστημα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Με βάση τη Συνθήκη, το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο έχει δικαιοδοσία σε κάθε διαφωνία ανάμεσα στην ΕΚΤ και το προσωπικό της. Στα δικαιώματα του προσωπικού περιλαμβάνεται και το δικαίωμα της απεργίας.

Ένας ανεξάρτητος Κοινωνικός Λειτουργός παρέχει συμβουλές στα μέλη του προσωπικού σε συμβάντα σχετιζόμενα με την δουλειά και μεσολαβεί σε διαμάχες στο χώρο εργασίας. Η ΕΚΤ έχει επίσης διορίσει έναν ανεξάρτητο Σύμβουλο Ίσων Ευκαιριών για να συμβουλευεί σε θέματα ίσων ευκαιριών γενικότερα, για παράδειγμα θέματα που έχουν σχέση με το γένος, την εθνικότητα και την ηλικία.

6.3 Ανεξαρτησία, λογοδοσία και διαφάνεια των κεντρικών τραπεζών

Η οικονομική θεωρία και τα εμπειρικά στοιχεία σχετικά με την ανεξαρτησία των κεντρικών τραπεζών πιστοποιούν ότι η ανεξαρτησία των κεντρικών τραπεζών συντελεί στην επίτευξη και στη διατήρηση της σταθερότητας των τιμών. Με αυτό το δεδομένο, η πολυδιάστατη ανεξαρτησία της ΕΚΤ προβλέπεται στη Συνθήκη, η οποία και νομιμοποιεί την ανεξαρτησία της.

Η ανεξαρτησία των κεντρικών τραπεζών, δηλ. η θωράκιση της κεντρικής τράπεζας απέναντι σε πολιτικές επιρροές κατά την άσκηση της νομισματικής πολιτικής, διασφαλίζει ότι η νομισματική πολιτική επικεντρώνεται στη σταθερότητα των τιμών και με αυτό τον τρόπο διευκολύνει τη σταθεροποίηση του πληθωρισμού και των προσδοκιών για τον πληθωρισμό σε χαμηλά επίπεδα. Μετά τον υψηλό πληθωρισμό της δεκαετίας του '70, ετέθη το ερώτημα γιατί οι κεντρικές τράπεζες άφησαν τον πληθωρισμό να ξεφύγει και πως θα μπορούσε να αποφευχθεί ανάλογο φαινόμενο στο μέλλον. Μια βασική εξήγηση που προτάθηκε ήταν ότι οι κεντρικές τράπεζες έχασαν τον έλεγχο του πληθωρισμού επειδή δεν ήταν ανεξάρτητες. Εάν δεν υπάρχει ανεξαρτησία της κεντρικής τράπεζας, η νομισματική πολιτική δεν μπορεί να είναι αξιόπιστα προσανατολισμένη στη σταθερότητα των τιμών, καθώς μπορεί ανά πάσα στιγμή να επηρεαστεί από πολιτικές επιλογές που αποσκοπούν στην αύξηση του προϊόντος βραχυπρόθεσμα, με τίμημα την αύξηση του πληθωρισμού πιο μακροπρόθεσμα. Το κοινό θα αντιληφθεί αυτό το πρόβλημα και θα αναμένει εξ αρχής υψηλότερο πληθωρισμό. Έτσι, θα αγνοηθεί η σχέση μεταξύ πληθωρισμού και προϊόντος και το μόνο βέβαιο αποτέλεσμα θα είναι ένας διαρκώς υψηλότερος ρυθμός πληθωρισμού. Η μόνη διέξοδος είναι να ανατεθεί η άσκηση της νομισματικής πολιτικής σε μια ανεξάρτητη κεντρική τράπεζα, η οποία θα έχει σαφή εντολή να διαφυλάσσει τη σταθερότητα των τιμών.

Το οικονομικό σκεπτικό στο οποίο βασίζεται η ανεξαρτησία των κεντρικών τραπεζών να μετατραπεί σε ένα ολοκληρωμένο και λεπτομερές νομικό πλαίσιο. Για να διασφαλίσει την απαραίτητη ανεξαρτησία της ΕΚΤ/ του ΕΣΚΤ, η Συνθήκη προβλέπει τις εξής διαστάσεις της ανεξαρτησίας της νομισματικής πολιτικής:

- τη θεσμική ανεξαρτησία
- τη νομική ανεξαρτησία

- τη λειτουργική ανεξαρτησία
- την προσωπική ανεξαρτησία
- την οικονομική ανεξαρτησία

α) Θεσμική ανεξαρτησία

Η θεσμική ανεξαρτησία της ΕΚΤ από οποιαδήποτε παρέμβαση, συμπεριλαμβάνοντας τις παρεμβάσεις από τις κυβερνήσεις, κατοχυρώνεται στο άρθρο 108 της Συνθήκης. Η σχετική διάταξη ορίζει ρητά ότι, κατά την άσκηση των εξουσιών τους, ούτε η ΕΚΤ ούτε κανένα μέλος των οργάνων λήψεως αποφάσεων της δεν ζητεί ούτε δέχεται υποδείξεις από τα κοινοτικά όργανα ή οργανισμούς, από κυβέρνηση κράτους –μέλους ή από άλλο οργανισμό. Η Συνθήκη προβλέπει ότι τα κοινοτικά όργανα και οργανισμοί, καθώς και οι κυβερνήσεις των κρατών –μελών πρέπει επίσης να τηρούν την αρχή αυτή και να μην επιδιώκουν να επηρεάζουν τα μέλη των οργάνων λήψεως αποφάσεων της ΕΚΤ. Η θεσμική ανεξαρτησία της ΕΚΤ συμπληρώνεται με τις νομοθετικές της εξουσίες και το συμβουλευτικό της ρόλο όσον αφορά σχέδια εθνικών και κοινοτικών νομοθετικών διατάξεων που εμπίπτουν στο πεδίο αρμοδιοτήτων της.

β) Νομική ανεξαρτησία

Η ΕΚΤ και εθνικές κεντρικές τράπεζες απολαμβάνουν τη νομική τους ανεξαρτησία που είναι ένα προαπαιτούμενο για την ανεξαρτησία των μελών του Ευρωσυστήματος. Για την ΕΚΤ, η νομική ανεξαρτησία περιλαμβάνει το δικαίωμα να αναλαμβάνει δράση πριν το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο με σκοπό να υποστηρίξει τα προνόμιά της, αν βλάπτονται από έναν κοινοτικό θεσμό ή κράτος –μέλος

γ) Λειτουργική ανεξαρτησία

Οι διατάξεις της Συνθήκης διασφαλίζουν ότι η ΕΚΤ διαθέτει όλες τις απαραίτητες αρμοδιότητες και εξουσίες για να εκπληρώνει την εντολή που της έχει δοθεί, της

παρέχουν δηλαδή λειτουργική ανεξαρτησία. Για παράδειγμα, η ΕΚΤ έχει την αποκλειστική αρμοδιότητα για την άσκηση της νομισματικής πολιτικής στη ζώνη του ευρώ. Η ΕΚΤ έχει την δυνατότητα να ασκεί πλήρη έλεγχο της νομισματικής βάσης, και έχει το μονοπώλιο στην έκδοση τραπεζογραμματίων. Το δικαίωμα των Κρατών-Μελών να κόβουν νομίσματα περιορίζεται σε μικρές αξίες και ο όγκος των νομισμάτων που εκδίδονται υπόκειται στην έγκριση της ΕΚΤ.

Επίσης, το Άρθρο 101 της Συνθήκης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής απαγορεύει στο Ευρωσύστημα να δανείζει στο δημόσιο τομέα. Αυτή η απαγόρευση, που τέθηκε σε ισχύ στην αρχή του Σταδίου Δύο της ΟΝΕ, προστατεύει το Ευρωσύστημα από πιέσεις του δημοσίου τομέα.

Το Ευρωσύστημα μπορεί ελεύθερα να χρησιμοποιήσει μια ευρεία γκάμα οργάνων για την εφαρμογή των πολιτικών του. Αυτή η γκάμα οργάνων περιλαμβάνει ρυθμιστικές εξουσίες και το δικαίωμα να επιβάλλει αναγκαστικές κυρώσεις σε περίπτωση μη συμμόρφωσης με τις ρυθμίσεις και αποφάσεις της ΕΚΤ.

δ) Προσωπική ανεξαρτησία

Η προσωπική ανεξαρτησία παρέχει στα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου την απαραίτητη διασφάλιση της θητείας τους και συμβάλλει στην αποφυγή συγκρούσεων συμφερόντων. Το Καταστατικό του ΕΣΚΤ /της ΕΚΤ κατοχυρώνει την προσωπική ανεξαρτησία των μελών των οργάνων λήψεως αποφάσεων της ΕΚΤ προβλέποντας ότι η θητεία τους έχει καθορισμένη και σχετικά μακρά διάρκεια και απαγορεύει την παύση αυτών λόγω των παλαιότερων ενεργειών τους στο πλαίσιο της πολιτικής άσκησης. Βασικό ζητούμενο είναι οι διοικήσεις των κεντρικών τραπεζών να έχουν διάρκεια θητείας μεγαλύτερη από ό, τι των πολιτικών, ώστε να ενεργούν σε ευρύτερο χρονικό ορίζοντα και να επικεντρώνονται σε μακροπρόθεσμους στόχους, ενώ οι πολιτικοί έχουν βραχυπρόθεσμες επιδιώξεις κατ' αντιστοιχία και προς την περιοδικότητα των εκλογών .

ε) Οικονομική ανεξαρτησία

Η οικονομική ανεξαρτησία, δηλαδή η αυτονομία της κεντρικής τράπεζας όσον αφορά τους οικονομικούς πόρους και τα έσοδά της, είναι σημαντική διότι της επιτρέπει να εκτελεί αποτελεσματικά τα καθήκοντά της. Στην ΟΝΕ η αυτονομία αυτή διασφαλίζεται χάρη στο ότι η ΕΚΤ διαθέτει δικό της προϋπολογισμό, ανεξάρτητο από το προϋπολογισμό της ΕΕ, και οι εθνικές κεντρικές τράπεζες του Ευρωσυστήματος μετέχουν στο κεφάλαιό της, καταβάλλοντας εξ ολοκλήρου την αξία του μεριδίου τους.

Σύμφωνα με τη Συνθήκη της Λισσαβόνας, η ΕΚΤ συγκαλείται ρητώς μεταξύ των θεσμικών οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η αλλαγή αυτή στο νομικό καθεστώς της ΕΚΤ δεν έχει σημαντική επίδραση στη θέση που κατέχει στο θεσμικό πλαίσιο της ΕΕ, καθώς η Συνθήκη της Λισσαβόνας δεν τροποποιεί κανένα από τα κύρια θεσμικά χαρακτηριστικά της ΕΚΤ, όπως τον πρωταρχικό της σκοπό και τα καθήκοντά της, την αρμοδιότητά της να εκδίδει νομικές πράξεις καθώς και τη νομική της προσωπικότητα και την ανεξαρτησία της.

Λογοδοσία της ΕΚΤ

Όσον αφορά την λογοδοσία, η ΕΚΤ οφείλει να εξηγεί στους πολίτες και τους αντιπροσώπους τους στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο πώς εκπληρώνει τα καθήκοντά της. Ειδικότερα, οφείλει να υποβάλλει ετήσια έκθεση σχετικά με την νομισματική πολιτική που ασκεί και τις λοιπές δραστηριότητες της στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο. Η ΕΚΤ καταθέτει την έκθεση αυτή στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο. Επίσης, ο Πρόεδρος της ΕΚΤ και τα άλλα μέλη της Εκτελεστικής Επιτροπής μπορούν να γίνονται δεκτοί σε ακρόαση ενώπιον των αρμόδιων επιτροπών του Ευρωπαϊκού, είτε κατόπιν αιτήματος του Κοινοβουλίου είτε με δική τους πρωτοβουλία (οι υποχρεώσεις υποβολής εκθέσεων προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο εξηγούνται στην ενότητα 6.4.(συνεργασία της ΕΚΤ με άλλα κοινοτικά όργανα)).

Η λογοδοσία γίνεται ευκολότερη όταν η κεντρική τράπεζα έχει να εκπληρώσει μια σαφή εντολή. Στην ΕΕ, Η Συνθήκη αναθέτει στην ΕΚΤ/του ΕΣΚΤ ως πρωταρχικό

της σκοπό τη διατήρηση της σταθερότητας των τιμών. Αντιθέτως, εάν η κεντρική τράπεζα οφείλει να επιδιώκει περισσότερους σκοπούς ταυτόχρονα, είναι πιο δύσκολο να λογοδοτεί για τον τρόπο εκπλήρωσης της εντολής που έχει λάβει. Επιπλέον, το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ έχει διατυπώσει ποσοτικό ορισμό του επιθυμητού στόχου και έχει χαράξει μια κατάλληλη και κατανοητή στρατηγική που πρέπει να ακολουθείται, οπότε περιορίζονται τα περιθώρια διακριτικής ευχέρειας και προσωπικών επιρροών στη διαδικασία λήψεως αποφάσεων.

Το γεγονός ότι η μείωση του πληθωρισμού παγκοσμίως και η επιτυχής σταθεροποίηση των προσδοκιών για το πληθωρισμό τις δύο τελευταίες δεκαετίες έχει συμπέσει με την παγκόσμια τάση προς την ανεξαρτησία των κεντρικών τραπεζών πιστοποιεί ότι η ανεξαρτησία των κεντρικών τραπεζών αποτελεί προϋπόθεση για την επίτευξη και τη διατήρηση της σταθερότητας των τιμών. Σύμφωνα με πολλές μελέτες, στις περισσότερες χώρες η μεγαλύτερη ανεξαρτησία των κεντρικών συνδέεται με χαμηλότερους μέσους ρυθμούς πληθωρισμού.

Διαφάνεια της ΕΚΤ-ορισμός της

Διαφάνεια σημαίνει ότι η κεντρική τράπεζα παρέχει, εγκαίρως, στο ευρύ κοινό και στις αγορές όλες τις πληροφορίες που αφορούν τη στρατηγική, τις αξιολογήσεις και τις αποφάσεις πολιτικής της, καθώς και τις διαδικασίες της, με τρόπο ειλικρινή και σαφή.

Σήμερα, οι περισσότερες κεντρικές τράπεζες, συμπεριλαμβανομένης της ΕΚΤ, αποδίδουν εξέχουσα σημασία στη διαφάνεια. Αυτό αληθεύει κυρίως όσον αφορά το πλαίσιο της νομισματικής πολιτικής τους. Η ΕΚΤ δίδει υψηλή προτεραιότητα στην αποτελεσματική επικοινωνία με το κοινό.

6.4 Συνεργασία της ΕΚΤ με άλλα κοινοτικά όργανα & οργανισμούς

α) Σχέσεις με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στο θεσμικό πλαίσιο της ΟΝΕ. Συγκεκριμένα, η Επιτροπή έχει δικαίωμα νομοθετικής πρωτοβουλίας, δηλαδή δικαιούται να προτείνει κοινοτικές νομοθετικές ρυθμίσεις προς ψήφιση από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο. Επίσης, διαδραματίζει βασικό ρόλο στην παρακολούθηση της εφαρμογής όσων αποφασίζονται και συμφωνούνται σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Η ΕΚΤ έχει τακτικές επαφές με την Επιτροπή και ανταλλάσει απόψεις με τους εκπροσώπους της στο πλαίσιο ευρωπαϊκών συσκέψεων. Επιπλέον, ο Επίτροπος Οικονομικών και Νομισματικών Υποθέσεων μπορεί να συμμετέχει στις συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου χωρίς δικαίωμα ψήφου. Πέρα από όλα αυτά η ΕΚΤ διατηρεί μια σειρά άτυπων επαφών συνεργασίας με τις υπηρεσίες της Επιτροπής.

β) Σχέσεις με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

Η άλλη όψη της ανεξαρτησίας της ΕΚΤ είναι η διαφάνεια της προς το ευρύ κοινό και το ότι οφείλει να υποβάλλει εκθέσεις προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Ο Πρόεδρος της ΕΚΤ και τα άλλα μέλη της Εκτελεστικής Επιτροπής μπορούν να γίνονται δεκτοί σε ακρόαση ενώπιον των αρμόδιων επιτροπών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, κατόπιν αιτήματος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ή με δική τους πρωτοβουλία. Στην πράξη, ο Πρόεδρος της ΕΚΤ παρουσιάζεται τέσσερις φορές ετησίως ενώπιον της Επιτροπής Οικονομικών και Νομισματικών Υποθέσεων. Η ετήσια έκθεση της ΕΚΤ Παρουσιάζεται ενώπιον τόσο της Επιτροπής Οικονομικών και Νομισματικών Υποθέσεων όσο και της ολομέλειας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

Πέρα από τις απαιτήσεις της Συνθήκης, πραγματοποιούνται και άλλες διάφορες επαφές μεταξύ της ΕΚΤ και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, όπως π.χ. οι άτυπες επισκέψεις. Επίσης η ΕΚΤ έχει συμφωνήσει να απαντά σε γραπτές ερωτήσεις Ευρωβουλευτών. Για λόγους μεγαλύτερης διαφάνειας, οι ερωτήσεις και οι απαντήσεις δημοσιεύονται στην Επίσημη Εφημερίδα της ΕΕ.

γ) Σχέσεις με την ομάδα Ευρώ

Η οικονομική διακυβέρνηση της ζώνης του ευρώ, σε μεγάλο βαθμό, στηρίζεται στις άτυπες συζητήσεις που διεξάγει η Ομάδα Ευρώ. Αυτό το άτυπο όργανο, το οποίο συστάθηκε το Δεκέμβριο του 2007 με ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Λουξεμβούργου, συγκεντρώνει κάθε μήνα τους υπουργούς οικονομικών της ζώνης του ευρώ. Επίσης, στις συνεδριάσεις του καλούνται να συμμετέχουν ο Επίτροπος Οικονομικών και Νομισματικών Υποθέσεων και ο Πρόεδρος της ΕΚΤ.

Στο πλαίσιο της Ομάδας Ευρώ, γίνεται ανοικτή ανταλλαγή απόψεων μεταξύ των σημαντικότερων οργάνων χάραξης πολιτικής της ζώνης του ευρώ. Αυτές οι συζητήσεις επιτρέπουν στην ΕΚΤ να ενημερώνεται απευθείας και να εξηγεί τις αποφάσεις πολιτικής που λαμβάνει.

6.5 Η παγκόσμια χρηματοοικονομική κρίση και ο ρόλος της ΕΚΤ

Η χρηματοπιστωτική κρίση που εκδηλώθηκε τον Αύγουστο του 2007 προκάλεσε δυσλειτουργία στις διεθνείς αγορές χρήματος και κεφαλαίων και κρίση εμπιστοσύνης μεταξύ των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, δηλαδή τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα δεν δάνειζαν κεφάλαια μέσω της διατραπεζικής αγοράς λόγω της έλλειψης εμπιστοσύνης. Οι εξελίξεις αυτές προκάλεσαν έντονη στενότητα ρευστότητας στη διατραπεζική αγορά, με αποτέλεσμα ακόμη και πιστωτικά ιδρύματα υψηλής φερεγγυότητας να συναντούν δυσκολίες στην άντληση κεφαλαίων από αυτήν. Γρήγορα η κρίση αυτή εξελίχθηκε από χρηματοπιστωτική σε γενικευμένη οικονομική, επηρεάζοντας όλους τους τομείς της πραγματικής οικονομίας. Οι κυβερνήσεις, οι κεντρικές τράπεζες και διεθνείς οργανισμοί αντέδρασαν με διεθνώς συντονισμένες νομισματικές και δημοσιονομικές παρεμβάσεις. Ο άμεσος στόχος ήταν και είναι η ενίσχυση της ρευστότητας και της εμπιστοσύνης με τρόπους που ενισχύουν τη σταθερότητα του πιστωτικού συστήματος.

Από τα πρώτα στάδια της χρηματοοικονομικής κρίσης στο ευρωπαϊκό επίπεδο, υπήρχε κινητοποίηση αρχικά της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ) και στη συνέχεια της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, του Συμβουλίου και των κυβερνήσεων των κρατών-μελών. Ο ρόλος της ΕΚΤ στα πλαίσια της χρηματοοικονομικής κρίσης είναι σημαντικός. Τον Αύγουστο του 2007, η ΕΚΤ ξεκίνησε τη διενέργεια έκτατων παρεμβάσεων για την παροχή ρευστότητας. Στη συνέχεια σταδιακά, καθώς επιδεινωνόταν η αναταραχή, αύξησε τη συχνότητα των παρεμβάσεών της και από τον Οκτώβριο του 2008 προχώρησε στη παροχή ρευστότητας προς τα πιστωτικά ιδρύματα με σταθερό επιτόκιο, χωρίς ποσοτικό περιορισμό και για διάρκεια χρηματοδότησης 6 μηνών.

Επίσης, διεύρυνε τις κατηγορίες των τίτλων έναντι των οποίων το Ευρωσύστημα παρέχει ρευστότητα και αύξησε τον αριθμό των πιστωτικών ιδρυμάτων που αποδέχεται ως αντισυμβαλλομένους. Παράλληλα, ενισχύθηκε η συνεργασία του Ευρωσυστήματος με άλλες κεντρικές τράπεζες π.χ. των ΗΠΑ, της Ελβετίας, ώστε να διευκολύνεται η παροχή ρευστότητας σε άλλα νομίσματα π.χ. δολάρια ΗΠΑ και φράγκα Ελβετίας από τα πιστωτικά ιδρύματα της ζώνης του ευρώ.

Από τον Οκτώβριο του 2008, όταν εντάθηκαν οι δυσλειτουργίες της διατραπεζικής αγοράς με αφορμή την κατάρρευση μεγάλων επενδυτικών και

τραπεζικών ιδρυμάτων με παγκόσμια δραστηριότητα στις ΗΠΑ, καθώς οι κίνδυνοι για τον πληθωρισμό υποχωρούσαν, η ΕΚΤ προέβη σε κλιμακωτές μειώσεις του βασικού επιτοκίου νομισματικής πολιτικής. Η ΕΚΤ προσδιορίζει το επίπεδο των βασικών επιτοκίων έτσι ώστε να επιτυγχάνεται η σταθερότητα των τιμών στη ζώνη του ευρώ, δηλαδή κάτω αλλά πλησίον της 2 %. Από τον Οκτώβριο του 2008 μέχρι το Μάιο του 2009, σε διάστημα οκτώ μηνών, το επιτόκιο για τις πράξεις κύριας αναχρηματοδότησης του Ευρωσυστήματος μειώθηκε και διαμορφώθηκε στο ιστορικά χαμηλό επίπεδο του 1%.

Η νομισματική πολιτική της ΕΚΤ και η παροχή ρευστότητας από το Ευρωσύστημα έχουν αποτελέσει βασικό παράγοντα για τη στήριξη της οικονομικής δραστηριότητας και για τη σταθεροποίηση του χρηματοπιστωτικού συστήματος, για την αποκατάσταση της ομαλής λειτουργίας στην αγορά χρήματος, παρέχει ρευστότητα στα πιστωτικά ιδρύματα, παράλληλα με άλλες παρεμβάσεις.

Σε ευρωπαϊκό, παγκόσμιο και εθνικό επίπεδο συνεχίστηκαν οι προσπάθειες για την στήριξη της οικονομικής δραστηριότητας, την εύρυθμη λειτουργία των χρηματοπιστωτικών αγορών, σε ευρωπαϊκό επίπεδο: Άτυπη Σύνοδος της ΕΕ.1 Μαρτίου 2009, Εαρινό Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, 19-20 Μαρτίου 2009, σε παγκόσμιο επίπεδο: σύνοδος της ομάδας των G-10, 2 Απριλίου 2009.

Για την αντιμετώπιση της κρίσης η ΕΕ έθεσε σε εφαρμογή το Ευρωπαϊκό Σχέδιο Ανάκαμψης (μέτρα ενίσχυσης της σταθερότητας του χρηματοπιστωτικού συστήματος και της ρευστότητας της οικονομίας). Στις ΗΠΑ τέθηκε σε εφαρμογή το σχέδιο οικονομικής ανάκαμψης και χρηματοπιστωτικής ανάκαμψης, και το σχέδιο χρηματοπιστωτικής σταθερότητας (Πρόγραμμα Επενδύσεων με την Σύμπραξη Δημοσίου- Ιδιωτών).

Οι χρηματοπιστωτικές εξελίξεις έχουν επηρεάσει και την ελληνική οικονομία. Οι εξελίξεις αυτές επέδρασαν αρνητικά και στη χρηματοοικονομική κατάσταση των μη χρηματοοικονομικών επιχειρήσεων και των νοικοκυριών. Όσον αφορά της επιχειρήσεις, τα κέρδη τους υποχώρησαν σημαντικά, ενώ αυξήθηκαν η δανειακή επιβάρυνση και το κόστος εξυπηρέτησης των δανείων τους.

Όσον αφορά τα νοικοκυριά αυξήθηκε η δανειακή τους επιβάρυνση, άλλα σε μικρότερο βαθμό σε σχέση με τα προηγούμενα έτη. Επιπλέον αντιμετώπισαν και

αυστηρότερα κριτήρια χρηματοδότησης από τις τράπεζες. Η μείωση των βασικών επιτοκίων της ΕΚΤ στα χαμηλά τους επίπεδα συμβάλει στη μείωση του κόστους εξυπηρέτησης του χρέους των νοικοκυριών.

Η χρηματοπιστωτική και οικονομική κρίση έχει αναδείξει τις μακροοικονομικές ανισορροπίες και τις διαρθρωτικές αδυναμίες της ελληνικής οικονομίας. Απαιτούνται αναγκαίες μεταρρυθμίσεις με πρώτη προτεραιότητα τη δημοσιονομική εξυγίανση. Ο ετήσιος ρυθμός ανάπτυξης επιβραδύνθηκε. Συνεχίζεται η διάβρωση της διεθνούς ανταγωνιστικότητας.

Πηγές: Τράπεζα της Ελλάδος, *Έκθεση για τη Χρηματοπιστωτική Σταθερότητα*, Ιούνιος 2009

Τράπεζα της Ελλάδος, *Έκθεση του Διοικητή για το Έτος 2008*, Απρίλιος 2009

Τράπεζα της Ελλάδος, *Έκθεσης Νομισματικής Πολιτικής*, Φεβρουάριος 2009

Τράπεζα της Ελλάδος, *Νομισματική Πολιτική. Ενδιάμεση Έκθεση 2008*, Οκτ. 2008

7. ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑ

7.1.Ορισμός –έννοια Ευρωσυστήματος

Το Ευρωσύστημα είναι το σύστημα των κεντρικών τραπεζών της ζώνης του ευρώ. Η ΕΚΤ μαζί με τις 15 εθνικές κεντρικές τράπεζες της ζώνης του ευρώ συγκροτούν το Ευρωσύστημα.

Επομένως, είναι ένα υποσύνολο του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικής Τράπεζας (ΕΣΚΤ),καθώς οι αποφάσεις πολιτικής της ΕΚΤ ,όπως οι αποφάσεις για τη νομική πολιτική εφαρμόζονται μόνο στις χώρες της ζώνης του ευρώ. Στην πράξη το Ευρωσύστημα είναι , ως ομάδα, αυτό που εκτελεί τις λειτουργίες κεντρικής τράπεζας για τη ζώνη του ευρώ. Με αυτό τον τρόπο , η ΕΚΤ και οι Εθνικές Κεντρικές Τράπεζες συμβάλλουν από κοινού στην επίτευξη των κοινών στόχων του Ευρωσυστήματος.

7.2. Οι λόγοι για την ίδρυση ενός συστήματος σε αντίθεση με την ίδρυση μια κεντρικής τράπεζας

Υπάρχουν τρεις κύριοι πολιτικοί και οικονομικοί λόγοι για του οποίους εγκαταστάθηκε ένα σύστημα για να διεξάγει τις λειτουργίες της κεντρικής τράπεζας, και όχι μια μόνο κεντρική τράπεζα:

1. Η εγκαθίδρυση μιας μόνο κεντρικής τράπεζας για όλη τη ζώνη του ευρώ (που πιθανόν να συγκέντρωνε τις δουλειές της κεντρικής τράπεζας σε ένα μόνο μέρος) δε θα ήταν αποδεκτή σε πολιτικό επίπεδο.
2. Το Ευρωσύστημα βασίζεται στην εμπειρία των εθνικών κεντρικών τραπεζών, διατηρεί τη θεσμική τους κατάσταση και τις λειτουργικές τους δυνατότητες. Επιπλέον, οι εθνικές κεντρικές τράπεζες συνεχίζουν να εκτελούν ορισμένα καθήκοντα άσχετα με το Ευρωσύστημα.

3. Δεδομένης της μεγάλης γεωγραφικής έκτασης της ζώνης του ευρώ, θεωρήθηκε χρήσιμο να δοθεί στα πιστωτικά ιδρύματα πρόσβαση στις κεντρικές τράπεζες, σε κάθε Κράτος Μέλος που συμμετέχει. Δεδομένου του μεγάλου αριθμού εθνών και πολιτισμών στη ζώνη του ευρώ, τα εγχώρια ιδρύματα (αντί ενός υπερεθνικού) θεωρήθηκε πως είναι καλύτερα κατανεμημένα για να παρέχουν πρόσβαση στο Ευρωσύστημα.

Το οικοδόμημα του Ευρωσυστήματος σέβεται τον εθνικό και πολιτισμικό διαχωρισμό στη ζώνη του ευρώ.

Το γεγονός ότι οι εθνικές κεντρικές τράπεζες είναι αυτόνομες οντότητες, καλλιεργεί το συναγωνισμό και

Βοηθάει στη βελτίωση της αποτελεσματικότητας της λειτουργικής διαχείρισης μέσα στο Ευρωσύστημα.

7.3.Τα βασικά καθήκοντα του Ευρωσυστήματος

Η Συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας αναθέτει στο Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών (ΕΣΚΤ) την αποστολή να εκτελεί λειτουργίες κεντρικής τράπεζας για την Κοινότητα. Επειδή ορισμένα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης δεν συμμετέχουν στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση, οι όροι "ΕΣΚΤ" και "Κοινότητα" θα πρέπει να εκλαμβάνονται ως "Ευρωσύστημα" και "ζώνη του ευρώ" αντιστοίχως.

Χάραξη και εφαρμογή της νομισματικής πολιτικής

Κατοχή και διαχείριση των επίσημων συναλλαγματικών διαθεσίμων των συμμετεχόντων κρατών μελών της ΕΕ

Διενέργεια πράξεων συναλλάγματος

Προώθηση της ομαλής λειτουργίας των συστημάτων πληρωμών

© ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ 01/09 01/07

1. Νομισματική πολιτική

Το Ευρωσύστημα είναι υπεύθυνο για τη χάραξη και την εφαρμογή της νομισματικής πολιτικής στη ζώνη του ευρώ. Πρόκειται για μια δημόσια λειτουργία που υλοποιείται κυρίως με την εκτέλεση πράξεων στις χρηματοπιστωτικές αγορές. Σημαντικός παράγοντας για την άσκησή της είναι ο πλήρης έλεγχος της νομισματικής βάσης από το Ευρωσύστημα. Στο πλαίσιο αυτό, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) και οι εθνικές κεντρικές τράπεζες (ΕθνΚΤ) είναι τα μοναδικά ιδρύματα που έχουν το δικαίωμα να εκδίδουν τα τραπεζογραμμάτια που αποτελούν νόμιμο χρήμα στη ζώνη του ευρώ. Δεδομένης της εξάρτησης του τραπεζικού συστήματος από τη νομισματική βάση, το Ευρωσύστημα βρίσκεται σε θέση να επηρεάζει αποφασιστικά τις συνθήκες και τα επιτόκια στην αγορά χρήματος.

2.Πράξεις συναλλάγματος

Οι πράξεις συναλλάγματος επηρεάζουν τις συναλλαγματικές ισοτιμίες και τις εγχώριες συνθήκες ρευστότητας: δύο σημαντικές μεταβλητές της νομισματικής πολιτικής. Είναι επομένως λογικό το καθήκον αυτό να ανατίθεται στο Ευρωσύστημα, κυρίως από τη στιγμή που οι κεντρικές τράπεζες διαθέτουν τα απαραίτητα λειτουργικά μέσα. Επιπλέον, κατ' αυτόν τον τρόπο, διασφαλίζεται ότι οι πράξεις συναλλάγματος παραμένουν συνεπείς με τους στόχους που θέτει η κεντρική τράπεζα για τη νομισματική πολιτική.

3.Προώθηση της ομαλής λειτουργίας των συστημάτων πληρωμών

Τα συστήματα πληρωμών αποτελούν το μέσο μεταφοράς χρημάτων μεταξύ πιστωτικών και άλλων νομισματικών ιδρυμάτων, δηλαδή αποτελούν τον πυρήνα της χρηματοπιστωτικής υποδομής της οικονομίας. Το γεγονός ότι το Ευρωσύστημα έχει αναλάβει την προώθηση της ομαλής λειτουργίας τους δηλώνει πόσο σημαντική είναι η ύπαρξη υγιών και αποδοτικών συστημάτων πληρωμών – όχι μόνο για την άσκηση νομισματικής πολιτικής, αλλά και για τη σταθερότητα του χρηματοπιστωτικού συστήματος και, κατ' επέκταση, για την οικονομία ως σύνολο.

4.Κατοχή και διαχείριση συναλλαγματικών διαθεσίμων

Η διαχείριση του χαρτοφυλακίου συναλλαγματικών διαθεσίμων αποσκοπεί πρωτίστως στο να διασφαλίζεται ότι η ΕΚΤ διαθέτει επαρκή ρευστότητα για τη διενέργεια πράξεων συναλλάγματος. Η διαχείριση των συναλλαγματικών διαθεσίμων της ΕΚΤ πραγματοποιείται επί του παρόντος σε αποκεντρωμένη βάση από τις ΕθνΚΤ που επιλέγουν να συμμετέχουν σε δραστηριότητες που αφορούν τη διαχείριση αυτή. Οι εν λόγω ΕθνΚΤ ενεργούν εκ μέρους της ΕΚΤ σύμφωνα με τις οδηγίες που λαμβάνουν από αυτήν. Αν και οι ΕθνΚΤ διαχειρίζονται με ανεξάρτητο τρόπο τα δικά τους συναλλαγματικά διαθέσιμα, όταν οι πράξεις τους στην αγορά συναλλάγματος υπερβαίνουν ένα ορισμένο όριο υπόκεινται στην έγκριση της ΕΚΤ, προκειμένου να υπάρξει συνέπεια με τη συναλλαγματική και νομισματική πολιτική του Ευρωσυστήματος.

7.4. Τα πρόσθετα καθήκοντα του Ευρωσυστήματος

1. Συμβουλευτικές λειτουργίες

Η γνώμη της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ) ζητείται εντός ορισμένων ορίων και υπό ορισμένες προϋποθέσεις,

- ❖ για κάθε προτεινόμενη κοινοτική πράξη που εμπίπτει στο πεδίο των αρμοδιοτήτων της,
- ❖ από τις εθνικές αρχές για σχέδια νομοθετικών διατάξεων που εμπίπτουν στο πεδίο των αρμοδιοτήτων της.

2. Συλλογή και κατάρτιση στατιστικών στοιχείων

Η ΕΚΤ, με τη βοήθεια των εθνικών κεντρικών τραπεζών, συλλέγει ένα ευρύ φάσμα στατιστικών πληροφοριών που είναι απαραίτητες για την εκπλήρωση των καθηκόντων της. Τα στατιστικά στοιχεία είναι απαραίτητα όταν, για παράδειγμα, αποφασίζει κάθε μήνα για τα βασικά επιτόκια, επειδή αντανakλούν την τρέχουσα κατάσταση της οικονομίας στη ζώνη του ευρώ.

3. Συμβολή στην προληπτική εποπτεία και τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα

Ενώ οι αρμόδιες εθνικές αρχές εξακολουθούν να έχουν την άμεση ευθύνη για τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα και την προληπτική εποπτεία, η Συνθήκη έχει αναθέσει στο Ευρωσύστημα το σημαντικό καθήκον να συμβάλλει στην ομαλή άσκηση των πολιτικών σε αυτούς τους τομείς. Το καθήκον αυτό –το οποίο διαφοροποιείται ανάλογα με τις εξελίξεις στις αγορές και τις θεσμικές εξελίξεις– περιλαμβάνει τρεις κύριες δραστηριότητες: πρώτον, την παρακολούθηση της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας, η οποία αποβλέπει στον εντοπισμό παραγόντων που θα μπορούσαν να προκαλέσουν ευπάθεια και στην αξιολόγηση του βαθμού ανθεκτικότητας του χρηματοπιστωτικού συστήματος της ζώνης του ευρώ. Δεύτερον, την παροχή συμβουλών στις αρμόδιες αρχές σχετικά με το σχεδιασμό και την

τροποποίηση των κανόνων που αφορούν το χρηματοπιστωτικό σύστημα και των απαιτήσεων εποπτείας. Τρίτον, την προώθηση ρυθμίσεων για τη διατήρηση της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας και την αποτελεσματική διαχείριση χρηματοπιστωτικών κρίσεων, συμπεριλαμβανομένης της ομαλής συνεργασίας μεταξύ κεντρικών τραπεζών και εποπτικών αρχών.

4. Έκδοση των τραπεζογραμματίων ευρώ και διασφάλιση της ακεραιότητάς τους

Μόνο τα τραπεζογραμμάτια ευρώ έχουν ισχύ νόμιμου χρήματος στη ζώνη του ευρώ. Επιπλέον, τα τραπεζογραμμάτια ευρώ χρησιμοποιούνται σε διεθνή κλίμακα. Είναι καθήκον του Ευρωσυστήματος να διασφαλίζει τον απρόσκοπτο και επαρκή εφοδιασμό με τραπεζογραμμάτια και να διαφυλάσσει την εμπιστοσύνη των πολιτών στο νόμιμο χρήμα. Η ακεραιότητα των τραπεζογραμματίων ευρώ διασφαλίζεται με δραστηριότητες έρευνας και ανάπτυξης, με την αποτροπή και την παρακολούθηση της παραχάραξης και την εφαρμογή κοινών προτύπων ποιότητας και εξακρίβωσης της γνησιότητας όσον αφορά την επεξεργασία τραπεζογραμματίων από τις εθνικές κεντρικές τράπεζες, τα πιστωτικά ιδρύματα και λοιπούς φορείς που κατ' επάγγελμα χειρίζονται μετρητά, όπως οι εταιρείες χρηματαποστολών.

5. Διεθνής συνεργασία

Αρκετά ζητήματα (όπως οι παγκόσμιες ανισορροπίες και η συστημική μακροοικονομική και χρηματοπιστωτική σταθερότητα) τα οποία έχουν σημασία για την άσκηση των βασικών καθηκόντων της ΕΚΤ (ιδίως της νομισματικής πολιτικής) ασκούν επιδράσεις πέραν της ζώνης του ευρώ και, συνεπώς, πρέπει να εξετάζονται σε διεθνές επίπεδο. Για το λόγο αυτόν, η ΕΚΤ συμμετέχει σε συνεδριάσεις διεθνών φορέων όταν συζητούνται ζητήματα που αφορούν το Ευρωσύστημα και παρουσιάζει τις απόψεις αυτού. Σύμφωνα με το Καταστατικό του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών, ο Πρόεδρος της ΕΚΤ αποφασίζει τον τρόπο εκπροσώπησης του Ευρωσυστήματος στον τομέα της διεθνούς συνεργασίας.

8. <<ΕΥΡΩ>>-ΤΟ ΝΕΟ ΝΟΜΙΣΜΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

8.1 Πως γεννήθηκε το <<ευρώ>>

Από την 1^η Ιανουαρίου 1999 η Ευρώπη διαθέτει ένα νέο νόμισμα, το ευρώ. Την ημέρα εκείνη το ευρώ αντικατέστησε τα εθνικά νομίσματα 12 χωρών: του Βελγίου, της Γερμανίας, της Ισπανίας, της Γαλλίας, της Ιρλανδίας, της Ιταλίας, του Λουξεμβούργου, των Κάτω Χωρών της Αυστρίας, της Πορτογαλίας, της Φινλανδίας, της Σλοβενία και της Ολλανδίας. Την 1^η Ιανουαρίου 2001 αντικατέστησε επίσης την ελληνική δραχμή και στις 1^η Ιανουαρίου 2008 εντάχθηκε στη ζώνη του ευρώ η Κύπρος και η Μάλτα. Αυτές οι 15 χώρες είναι γνωστές στο σύνολό τους ως ζώνη του ευρώ. Τρία από τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) δεν έχουν ακόμα υιοθετήσει το ευρώ : η Δανία, η Σουηδία και το Ηνωμένο βασίλειο.

ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΖΩΝΗΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩ	
ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ	ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΑ
1.ΒΕΛΓΙΟ	BE
2.ΓΕΡΜΑΝΙΑ	DE
3.ΙΡΛΑΝΔΙΑ	IE
4.ΕΛΛΑΔΑ	GR
5.ΙΣΠΑΝΙΑ	ES
6.ΓΑΛΛΙΑ	FR
7.ΙΤΑΛΙΑ	IT
8.ΚΥΠΡΟΣ	CY
9.ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ	LU
10.ΜΑΛΤΑ	MT
11.ΟΛΛΑΝΔΙΑ	NL
12.ΑΥΣΤΡΙΑ	AT
13.ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ	PT
14.ΣΛΟΒΕΝΙΑ	SL
15.ΦΙΝΛΑΝΔΙΑ	FL

8.2 Προορισμός και στόχος του Ευρώ

Το Ευρώ προορίζεται να αποτελέσει ένα νόμισμα τουλάχιστον τόσο σταθερό όσο και οποιοδήποτε από τα προηγούμενα εθνικά νομίσματα της ζώνης του ευρώ. Καθήκον της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ) είναι να εξασφαλίσει να διατηρήσει σταθερές τις τιμές στο σύνολο της ζώνης του ευρώ. Για την επίτευξη του στόχου αυτού, η ΕΚΤ συνεργάζεται με τις εθνικές κεντρικές τράπεζες των χωρών της ζώνης του ευρώ, προκειμένου να εφαρμόσουν μια ενιαία νομισματική πολιτική προσανατολισμένη προς τη σταθερότητα. Φυσικά, οι κυβερνήσεις συμβάλλουν επίσης στη διατήρηση της σταθερότητας των τιμών με την άσκηση υγιών πολιτικών σε θέματα φορολογίας και δημόσιων δαπανών, όπως άλλωστε και οι συμμετέχοντες στις διαπραγματεύσεις για τις μισθολογικές αυξήσεις, με την τήρηση συνεπής στάσης.

8.3. Κριτήρια για την υιοθέτηση του Ευρώ

Οι χώρες που επιθυμούν να υιοθετήσουν το ενιαίο νόμισμα πρέπει να πληρούν ορισμένα οικονομικά κριτήρια. Τα κριτήρια αυτά είναι:

- Χαμηλό πληθωρισμό
- Υγιή δημόσια οικονομικά
- Χαμηλά επιτόκια
- Σταθερές συναλλαγματικές ισοτιμίες

Επίσης, πρέπει να διασφαλίζουν την πολιτική ανεξαρτησία των εθνικών κεντρικών τραπεζών τους. Η εκπλήρωση των κριτηρίων σύγκλισης αυτών, γνωστά και ως κριτήρια του Μάαστριχτ, αποτέλεσε ένα ισχυρό υπόβαθρο για το νέο νόμισμα. προτού καν αυτό κυκλοφορήσει.

8.4. Τα οφέλη του Ευρώ

Η εισαγωγή ενός ενιαίου νομίσματος για περισσότερους από 300 εκατομμύρια ευρωπαίους πολίτες θα προσφέρει τεράστια οφέλη στους καταναλωτές και στις επιχειρήσεις. Θα διευκολύνει τις συναλλαγές αγαθών και υπηρεσιών μεταξύ των συμμετεχουσών χωρών, εδραιώνοντας με τον τρόπο αυτό την Ενιαία Αγορά στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Για τις εξαγωγικές και εισαγωγικές εταιρίες, οι κίνδυνοι που πηγάζουν από τις διακυμάνσεις των συναλλαγματικών ισοτιμιών θα περιοριστούν αποκλειστικά στις συναλλαγές με τις χώρες που βρίσκονται εκτός της ζώνης του ευρώ.

Οφέλη υπάρχουν και για τους ταξιδιώτες. Με την εισαγωγή των τραπεζογραμματίων και των κερμάτων ευρώ τον Ιανουάριο του 2002, όσοι ταξιδεύουν στις χώρες που έχουν αποκτήσει το ευρώ δεν είναι πια υποχρεωμένοι να αγοράζουν συνάλλαγμα ούτε να πληρώνουν τις σχετικές προμήθειες. Επιπλέον, η χρήση του ίδιου νομίσματος στις χώρες που υιοθέτησαν το ευρώ επιτρέπει την άμεση σύγκριση των τιμών σε όλη τη ζώνη του ευρώ. Όλες αυτές οι νέες εξελίξεις αναμένεται να συμβάλλουν στην αύξηση του διασυννοριακού ανταγωνισμού και στην άνοδο του επιπέδου ευημερίας στο σύνολο της ζώνης του ευρώ.

8.5 Έκδοση νομισμάτων και χαρτονομισμάτων

Σύμφωνα με το Άρθρο 106 της Συνθήκης της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και το Άρθρο 16 του Καταστατικού του ΕΣΚΤ, το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ έχει το αποκλειστικό προνόμιο της έκδοσης χρήματος στη ζώνη του ευρώ. Η ΕΚΤ και οι εθνικές κεντρικές τράπεζες είναι τα μόνα ιδρύματα που επιτρέπεται νόμιμα να εκδίδουν χρήμα στη ζώνη του ευρώ.

8.5.1 Τα Ευρωχαρτονομίσματα

Ανάμεσα στο 1999 και το 2002, με την απουσία χαρτονομισμάτων ονομαστικής αξίας του ευρώ, τα εθνικά χαρτονομίσματα ήταν τα μόνα νόμιμα χαρτονομίσματα

που προσφέρονταν στη ζώνη του ευρώ. Εκδίδονταν από τις εθνικές κεντρικές τράπεζες κάτω από την έγκριση του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΚΤ, όμως σε αντίθεση με το μεταγενέστερο καθεστώς για τα Ευρωπαϊκά χαρτονομίσματα, κάθε κεντρική τράπεζα, εξέδιδε τα εθνικά χαρτονομίσματα, για δικό της λογαριασμό και δικό της όφελος.

Από την 1^η Ιανουαρίου του 2002, οι εθνικές Κεντρικές Τράπεζες και ΕΚΤ εκδίδουν χαρτονομίσματα του ευρώ σε μια κοινή βάση. Σε αντίθεση με τα εθνικά χαρτονομίσματα, τα χαρτονομίσματα του ευρώ δε δείχνουν ποια κεντρική τράπεζα τα εξέδωσε. Στις εθνικές κεντρικές τράπεζες του Ευρωσυστήματος ζητείται να αποδεχθούν να τεθούν τα χαρτονομίσματα του ευρώ σε κυκλοφορία από άλλα μέλη του Ευρωσυστήματος και αυτά τα χαρτονομίσματα δεν επαναπατρίζονται. Ωστόσο, αν και μπορούν να εξετάζονται σαν να αντιπροσωπεύουν μια υποχρέωση για το Ευρώσύστημα σαν σύνολο, είναι απαραίτητο για τις κεντρικές τράπεζες να δρουν σαν οι νόμιμοι εκδότες, γιατί το Ευρώσύστημα δεν έχει νομική προσωπικότητα.

Η ΕΚΤ εκδίδει 8% της συνολικής αξίας των χαρτονομισμάτων που εκδίδονται από το Ευρώσύστημα. Δεδομένου ότι ο σχεδιασμός αφορά όλα τα μέλη του Ευρωσυστήματος, η ΕΚΤ δρα ως ένας από τους νόμιμους εκδότες και επομένως εμφανίζει τα χαρτονομίσματα αυτά στον ισολογισμό της. Στη πράξη τα χαρτονομίσματα της ΕΚΤ τίθενται σε κυκλοφορία από τις εθνικές κεντρικές τράπεζες, επισύροντας έτσι τις αντίστοιχες υποχρεώσεις προς την ΕΚΤ.

Το υπόλοιπο 92% των χαρτονομισμάτων του ευρώ εκδίδονται από τις εθνικές κεντρικές τράπεζες, ανάλογα με τα αντίστοιχα μερίδιά τους στο κεφάλαιο της ΕΚΤ. Η διαφορά ανάμεσα στο μερίδιο από τα χαρτονομίσματα της κάθε εθνικής κεντρικής τράπεζας και το συνολικό ποσό των χαρτονομισμάτων που έχει θέσει σε κυκλοφορία καθορίζεται κάθε μήνα και αναφέρεται ως μια έντοκη απαίτηση του Ευρωσυστήματος.

Καθορίζοντας την έκδοση των χαρτονομισμάτων του ευρώ μεταξύ των εθνικών κεντρικών τραπεζών με αυτό τον τρόπο, έχει ως συνέπεια την αποφυγή του φαινομένου της «μετανάστευσης των χαρτονομισμάτων» στους ισολογισμούς των εθνικών κεντρικών τραπεζών. Η μετανάστευση των χαρτονομισμάτων, π.χ μετρητά που μεταφέρονται από μια χώρα της ζώνης του ευρώ σε μια άλλη, θα μπορούσε να προκαλέσει την αύξηση των χαρτονομισμάτων μιας κεντρικής τράπεζας εις βάρος

μιας άλλης. Αυτό με την σειρά του, θα μπορούσε να έχει αξιοσημείωτα αποτελέσματα στους ισολογισμούς τους και θα μπορούσε να επιφέρει τη σημαντική τους και τη σταδιακή τους διάβρωση.

Η συνολική έκδοση χαρτονομισμάτων του Ευρωσυστήματος, δημοσιεύεται κάθε εβδομάδα από την ΕΚΤ σε μια πάγια χρηματοοικονομική έκθεση. Σήμερα, τα ευρωχαρτονομίσματα που κυκλοφορούν είναι περίπου 400.000.000.000 €, από τα οποία εκτιμάται ότι ένα σημαντικό μερίδιο κρατείται από κατοίκους εκτός ευρωζώνης.

8.5.2 Παραγωγή των χαρτονομισμάτων του Ευρώ

Για την αλλαγή του νομίσματος από το 2002, κάθε μια από τις 12 εθνικές κεντρικές τράπεζες της ζώνης του ευρώ, ήταν υπεύθυνη για την προμήθεια και των 7 χαρτονομισμάτων του ευρώ που απαιτούνταν στη χώρα της. Από τη στιγμή εκείνη, κάθε εθνική κεντρική τράπεζα είναι αποκλειστικά υπεύθυνη για την παραγωγή ενός ή λίγων τύπων χαρτονομισμάτων που καθορίζεται από το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ. Αυτή η αποκεντρωμένη παραγωγή σχεδιάστηκε για να αντικατασταθεί από μια κοινή ανταγωνιστική μέθοδο για το Ευρωσύστημα μέχρι το 2010 το αργότερο.

8.5.3 Έκδοση νομισμάτων

Κάθε χρόνο καθορίζεται από την ΕΚΤ, ο όγκος των νομισμάτων που μπορεί να εκδώσει κάθε χώρα. Η ΕΚΤ λαμβάνει υπόψη την εκτίμηση κάθε χώρας της ζώνης του ευρώ, για τον όγκο των νομισμάτων που πρέπει να εκδοθούν την επόμενη χρονιά.

Η ονομαστική αξία και οι τεχνικές προδιαγραφές των νομισμάτων του ευρώ καθορίζονται από έναν Κανονισμό του Συμβουλίου. Κάθε εθνικό νομισματοκοπείο είναι υπεύθυνο για την ποιότητα των δικών του νομισμάτων και για τη συμμόρφωση με τις προδιαγραφές που βεβαιώνουν ότι τα νομίσματα αυτά μπορούν να χρησιμοποιηθούν οπουδήποτε στη ζώνη του ευρώ. Η ΕΚΤ δρα ως ένας ανεξάρτητος εγγυητής της ποιότητας των νομισμάτων.

Τα νομίσματα του ευρώ τίθενται σε κυκλοφορία από τις εθνικές κεντρικές τράπεζες του Ευρωσυστήματος, εκ μέρους των αντίστοιχων κυβερνήσεων. Τα διαθέσιμα σε νομίσματα προορίζονται για δανεισμό στο δημόσιο τομέα. Σύμφωνα με το Άρθρο 6 του Κανονισμού του Συμβουλίου από τις 13 Δεκεμβρίου του 1993, αυτά τα διαθέσιμα δε θα πρέπει να ξεπερνούν το 10 % των νομισμάτων σε κυκλοφορία.

8.5.4 Μέτρα ενάντια στην παραχάραξη

Η ΕΚΤ προστατεύει τα χαρτονομίσματα του ευρώ από την παραχάραξη, σε όσο το δυνατόν υψηλότερο επίπεδο ασφαλείας. Τα χαρτονομίσματα του ευρώ σχεδιάστηκαν έτσι ώστε να έχουν την μεγαλύτερη προστασία από κάθε άλλο χαρτονόμισμα στον κόσμο, ενάντια στην παραχάραξη. Μέχρι τώρα ο αριθμός των πλαστών χαρτονομισμάτων που έχουν βρεθεί, είναι μικρότερος από εκείνον που είχε βρεθεί πριν την αλλαγή του χαρτονομίσματος.

Το 2002 η ΕΚΤ εγκατέστησε ένα Κέντρο Ανάλυσης Παραχάραξης ώστε να συντονίσει τη στατιστική και τεχνική πληροφόρηση της παραχάραξης από τα κέντρα εθνικής ανάλυσης σε μια περιληπτική βάση δεδομένων. Αυτή η πληροφόρηση έπειτα μοιράζεται σε όλα τα τμήματα που καταπολεμούν την παραχάραξη. Η ΕΚΤ επίσης εγκαταστήσει στενή συνεργασία με τη Europol, που είναι υπεύθυνη για την βελτίωση της συνεργασίας ανάμεσα στις εθνικές αρχές των Κρατών Μελών που είναι υπεύθυνες για την καταπολέμηση της παραχάραξη νομισμάτων (κυρίως του ευρώ). Το Διεθνές Κέντρο Αποτροπής Παραχάραξης διοικείται από προσωπικό και αξιωματούχους και από άλλες εκδοτικές αρχές. Η ΕΚΤ παρακολουθεί στενά την ανάπτυξη της βιομηχανίας γραφικών και έτσι εκτιμά τη λανθάνουσα απειλή της υψηλής ποιότητας παραχάραξης. Ως αποτέλεσμα της πρόσφατης τεχνολογικής ανάπτυξης, το Ευρωσύστημα έχει επενδύσει σημαντικά στην έρευνα και ανάπτυξη, ψάχνοντας για τρόπους βελτίωσης των υφιστάμενων χαρακτηριστικών ασφαλείας και την τεχνική βάση για τη μελλοντική σχεδίαση χαρτονομισμάτων.

9.ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

9.1 Τι είναι Τράπεζα της Ελλάδος- έννοια & ορισμός

Η Τράπεζα της Ελλάδος είναι η κεντρική τράπεζα της χώρας. Είναι μια επιχείρηση, η οποία ασχολείται με χρηματικές και πιστωτικές συναλλαγές. Μπορεί να δέχεται καταθέσεις, να χορηγεί δάνεια, να φυλάσσει και να διαχειρίζεται αξιόγραφα, να αναλαμβάνει την πληρωμή για λογαριασμό του πελάτη.

9.2 Ίδρυση της Τράπεζας της Ελλάδος

Η Τράπεζα της Ελλάδος ιδρύθηκε το 1927 βάσει ενός Παραρτήματος του Πρωτοκόλλου της Γενεύης και άρχισε να λειτουργεί τον Μάιο του 1928. Έχει συσταθεί με τη μορφή ανωνύμου εταιρίας. Ως έδρα της ορίζεται από το Καταστατικό της η Αθήνα, ενώ διατηρεί 21 υποκαταστήματα, 38 πρακτορεία και 5 θυρίδες σε όλη την Ελλάδα.

Από τον Ιανουάριο 2001 η Τράπεζα της Ελλάδος αποτελεί αναπόσπαστο μέλος του Ευρωσυστήματος, που απαρτίζεται από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) και τις εθνικές κεντρικές τράπεζες των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) που ανήκουν στη ζώνη του ευρώ. Συμβάλλει με τη δράση της στην επίτευξη των στόχων και την εκτέλεση των καθηκόντων του Ευρωσυστήματος, το οποίο χαράσσει και εφαρμόζει τη νομισματική πολιτική στη ζώνη του ευρώ.

Η Τράπεζα της Ελλάδος είναι αρμόδια για την εφαρμογή της νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος στην Ελλάδα και τη διαφύλαξη της σταθερότητας του ελληνικού χρηματοπιστωτικού συστήματος. Ως πρωταρχικός σκοπός ορίζεται από το Καταστατικό της η διασφάλιση της σταθερότητας του γενικού επιπέδου των τιμών. Στο βαθμό που δεν επηρεάζεται η επίτευξη του πρωταρχικού της σκοπού, η Τράπεζα στηρίζει τη γενική οικονομική πολιτική της κυβέρνησης. Κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων της, έχει κατοχυρωθεί η θεσμική, προσωπική και λειτουργική ανεξαρτησία της, αλλά και η άσκηση δημοκρατικού ελέγχου εκ μέρους της Βουλής

9.3 Σκοπός της τράπεζας της Ελλάδος

Ο πρωταρχικός σκοπός της Τράπεζας της Ελλάδος είναι η διασφάλιση της σταθερότητας του γενικού επιπέδου των τιμών.

9.4 Οι αρμοδιότητες της Τράπεζας της Ελλάδος

Οι αρμοδιότητες της Τράπεζας της Ελλάδος διακρίνονται σε αυτές που εντάσσονται στο πλαίσιο του Ευρωσυστήματος και σε άλλες αρμοδιότητες, και συνοπτικά είναι οι εξής:

1. Αρμοδιότητες στο πλαίσιο του Ευρωσυστήματος

- Νομισματική Πολιτική
- Συνάλλαγμα και συναλλαγματικά διαθέσιμα
- Συστήματα πληρωμών και διακανονισμό
- Χρηματοπιστωτική Σταθερότητα
- Στατιστικά Στοιχεία
- Τραπεζογραμμάτια και κέρματα

2. Άλλες Αρμοδιότητες της Τράπεζας

- Εποπτεία
- Συστήματα πληρωμών και διακανονισμού χρεογράφων
- Συναλλαγματικά διαθέσιμα
- Ταμίας και εντολοδόχος του Δημοσίου
- Στατιστικά Στοιχεία
- Έρευνα και Δημοσιεύσεις

9.4.1 Αρμοδιότητες στο πλαίσιο του Ευρωσυστήματος

Νομισματική Πολιτική

Συμμετέχει στη χάραξη της ενιαίας νομισματικής πολιτικής της ζώνης του ευρώ και την εφαρμόζει στην Ελλάδα, σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές και τις οδηγίες της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ). Η Τράπεζα διενεργεί πράξεις

νομισματικής πολιτικής κατά τις οποίες κυρίως παρέχει ρευστότητα στα εγχώρια πιστωτικά ιδρύματα (πράξεις κύριας και πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης). Επίσης, παρέχει πάγιες διευκολύνσεις οριακής χρηματοδότησης και αποδοχής καταθέσεων στα πιστωτικά ιδρύματα για τη χορήγηση και απορρόφηση ρευστότητας, αντιστοίχως. Τέλος, διατηρεί τους λογαριασμούς στους οποίους κατατίθενται τα ελάχιστα αποθεματικά από τις τράπεζες που δραστηριοποιούνται στη χώρα.

Συνάλλαγμα και συναλλαγματικά διαθέσιμα

Η Τράπεζα της Ελλάδος διαχειρίζεται για λογαριασμό της ΕΚΤ μέρος του συναλλαγματικού αποθέματος και χρυσού της τελευταίας, σύμφωνα με τις οδηγίες της ΕΚΤ.

Συστήματα πληρωμών και διακανονισμού

Η Τράπεζα της Ελλάδος ασκεί την επίβλεψη των συστημάτων και των μέσων πληρωμών, με σκοπό τη διασφάλιση της σταθερότητας, της αξιοπιστίας και της αποδοτικότητάς τους. Για την αποτελεσματικότερη άσκηση των καθηκόντων της σε ό,τι αφορά τα συστήματα πληρωμών, η Τράπεζα της Ελλάδος παρακολουθεί τις εξελίξεις στο θεσμικό πλαίσιο και τις υποδομές μεταφοράς κεφαλαίων διεθνώς, συγκεντρώνει, επεξεργάζεται και αναλύει στατιστικά στοιχεία για τις πληρωμές, καταρτίζει στατιστικά δελτία, διερευνά τις δυνατότητες βελτίωσης των μεθόδων για την αντιμετώπιση των κινδύνων που συνδέονται με τα συστήματα πληρωμών και τη λειτουργία των υποδομών, και τις αναθεωρεί εάν αυτό κρίνεται σκόπιμο.

Η Τράπεζα της Ελλάδος από τις 19 Μαΐου 2008 συμμετέχει στο Target2, το νέο διευρωπαϊκό σύστημα ταχείας μεταφοράς κεφαλαίων και διακανονισμού σε συνεχή χρόνο, που χρησιμοποιείται κυρίως για τις μεταφορές κεφαλαίων μεγάλης αξίας μεταξύ τραπεζών και για τη διεξαγωγή πληρωμών που συνδέονται με την άσκηση της νομισματικής πολιτικής. Η Τράπεζα της Ελλάδος λειτουργεί επιχειρησιακά την ελληνική συνιστώσα του συστήματος. Το έργο της Τράπεζας της Ελλάδος επικεντρώνεται, μεταξύ άλλων, στην παρακολούθηση της ροής των πληρωμών και

των αναγκών σε ενδοημερήσια ρευστότητα και στη συγκέντρωση και επεξεργασία στοιχείων που αφορούν στη διαχείριση του συστήματος.

Χρηματοπιστωτική Σταθερότητα

Η Τράπεζα της Ελλάδος είναι αρμόδια για την παρακολούθηση της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας, η οποία αποβλέπει στον εντοπισμό των παραγόντων που θα μπορούσαν να προκαλέσουν αστάθεια του χρηματοπιστωτικού συστήματος στη χώρα και αξιολογεί το βαθμό ανθεκτικότητάς του.

- ο Προωθεί ρυθμίσεις για τη διατήρηση της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας και την αποτελεσματική διαχείριση χρηματοπιστωτικών κρίσεων, σε συνεργασία με άλλες αρμόδιες αρχές της χώρας.
- ο Παρακολουθεί τους τραπεζικούς κινδύνους, αναλύει τις εξελίξεις που τους επηρεάζουν και διαμορφώνει προτάσεις για τη διασφάλιση της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας. Παρακολουθεί επίσης τις εξελίξεις στις ασφαλιστικές και επενδυτικές εταιρίες, καθώς και στους Οργανισμούς Συλλογικών Επενδύσεων που δεν εποπτεύονται από την Τράπεζα της Ελλάδος.

Στατιστικά Στοιχεία

Η συλλογή στατιστικών στοιχείων από νομισματικά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα (NXI), δηλαδή τις τράπεζες, και τα αμοιβαία κεφάλαια διαχείρισης διαθεσίμων) αποτελεί επίσης πολύ σημαντικό καθήκον της Τράπεζας. Η Τράπεζα της Ελλάδος συλλέγει στοιχεία για τα τραπεζικά επιτόκια καθώς και στοιχεία που απαρτίζουν τη νομισματική στατιστική (δάνεια, καταθέσεις και λοιπά στοιχεία του ενεργητικού και παθητικού των NXI). Τα στοιχεία αυτά αποστέλλονται στην ΕΚΤ, και συνεκτιμώνται στον υπολογισμό του μέσου ύψους των τραπεζικών επιτοκίων στη ζώνη του ευρώ και στην κατάρτιση των συγκεντρωτικών νομισματικών και πιστωτικών μεγεθών.

Τραπεζογραμμάτια και κέρματα

Η Τράπεζα της Ελλάδος εκδίδει τραπεζογραμμάτια ευρώ, τα οποία κυκλοφορούν ως νόμιμο χρήμα, μετά από έγκριση της ΕΚΤ, και είναι αρμόδια για την κυκλοφορία και διαχείριση των τραπεζογραμματίων και κερμάτων ευρώ στην Ελλάδα. Φροντίζει

για την προμήθεια των αναγκαίων ποσοτήτων ανά αξία είτε από το Ίδρυμα Εκτύπωσης Τραπεζογραμματίων και Αξιών (IETA), είτε από διασυνοριακές χρηματοποστολές, καθώς και για την ασφαλή αποθήκευση, διακίνηση και την επανακυκλοφορία ή την καταστροφή τους. Ακόμη, μεριμνά για τη διασφάλιση απρόσκοπτων συναλλαγών στην αγορά και τον ομαλό εφοδιασμό των πιστωτικών ιδρυμάτων σε όλη την επικράτεια με τις εκάστοτε αναγκαίες ποσότητες τραπεζογραμματίων και κερμάτων ευρώ, μέσω του δικτύου της Τράπεζας της Ελλάδος. Η Τράπεζα της Ελλάδος επεξεργάζεται και ελέγχει το σύνολο των τραπεζογραμματίων και κερμάτων που συγκεντρώνεται από τις συναλλαγές ή κατατίθεται από τα πιστωτικά ιδρύματα με μηχανές υψηλής τεχνολογίας, διασφαλίζοντας τόσο την ποιότητα των κυκλοφορούντων τραπεζογραμματίων όσο και τη γνησιότητά τους.

9.4.2 Άλλες Αρμοδιότητες της Τράπεζας της Ελλάδος

Εποπτεία

Η Τράπεζα της Ελλάδος είναι αρμόδια για την εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων, καθώς και ορισμένων κατηγοριών επιχειρήσεων του χρηματοπιστωτικού τομέα της οικονομίας. Η εποπτεία ασκείται με βάση το νέο πλαίσιο της Βασιλείας II, όπως έχει ενσωματωθεί στην ελληνική νομοθεσία, καθώς και με κανόνες που μπορεί να θεσπίζει η Τράπεζα της Ελλάδος, κυρίως για τη χορήγηση άδειας λειτουργίας, τον έλεγχο της εν γένει φερεγγυότητας, της ρευστότητας, της κεφαλαιακής επάρκειας και της συγκέντρωσης κινδύνων των εποπτευόμενων ιδρυμάτων, της επάρκειας και αποτελεσματικότητας της εταιρικής διακυβέρνησης και των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου, περιλαμβανομένων των διαδικασιών για την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας.

Συστήματα πληρωμών και διακανονισμού χρεογράφων

Η Τράπεζα της Ελλάδος έχει:

(α) την ευθύνη για τη διαχείριση και τη λειτουργία του Συστήματος Παρακολούθησης Συναλλαγών επί Τίτλων με Λογιστική Μορφή (Άυλοι Τίτλοι).

(β) αναλάβει τον ταμειακό διακανονισμό των συναλλαγών των χρεογράφων του Χρηματιστηρίου Αξιών και του Χρηματιστηρίου Παραγώγων Αθηνών με σκοπό τον αξιόπιστο, ασφαλή και οριστικό διακανονισμό των συναλλαγών αυτών.

(γ) την ευθύνη της λειτουργίας της Ηλεκτρονικής Δευτερογενούς Αγοράς Τίτλων (ΗΔΑΤ).

(δ) Η επίβλεψη των συστημάτων πληρωμών ασκείται από την Τράπεζα της Ελλάδος.

Συναλλαγματικά διαθέσιμα

Η Τράπεζα της Ελλάδος κατέχει και διαχειρίζεται τα συναλλαγματικά διαθέσιμα της χώρας στα οποία περιλαμβάνονται τα σε συνάλλαγμα και χρυσό διαθέσιμα της Τράπεζας της Ελλάδος και του Ελληνικού Δημοσίου με στόχο:

- τη διάθεση των αναγκαίων κεφαλαίων για τη συμμετοχή της χώρας σε διεθνείς οργανισμούς (π.χ. το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο.
- την εξασφάλιση της απαιτούμενης ετοιμότητας της Τράπεζας της Ελλάδος, στα πλαίσια του Ευρωσυστήματος, για την παροχή πρόσθετης ρευστότητας σε συνάλλαγμα προς την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, σε περίπτωση που καταστεί αναγκαία η παρέμβασή της στις αγορές συναλλάγματος.

Ταμίας και εντολοδόχος του Δημοσίου

Η Τράπεζα της Ελλάδος διατηρεί τρεχούμενους και προθεσμιακούς λογαριασμούς του Ελληνικού Δημοσίου και Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (ΝΠΔΔ) σε ευρώ και συνάλλαγμα, αφενός για την ικανοποίηση εγχώριων αναγκών και αφετέρου για την εξυπηρέτηση του εξωτερικού χρέους. Επίσης, εκτελεί εντολές πληρωμών και εισπράξεων του Ελληνικού Δημοσίου και ΝΠΔΔ που συνδέονται με ξένους αντισυμβαλλόμενους και παρέχει διαμεσολαβητικές υπηρεσίες για τις χρηματοοικονομικές δραστηριότητές τους στον διεθνή χώρο.

Έρευνα και Δημοσιεύσεις (δημοσίευση εκθέσεων και διεξαγωγή ερευνητικού έργου)

Στους σκοπούς της Τράπεζας της Ελλάδος περιλαμβάνεται η παρακολούθηση και ανάλυση της οικονομικής συγκυρίας και της νομισματικής πολιτικής. Για τον σκοπό αυτό, δημοσιεύεται, κάθε χρόνο στα τέλη Απριλίου, η Έκθεση του Διοικητή για την ελληνική οικονομία, προκειμένου να δώσει μια αντικειμενική και ολοκληρωμένη πληροφόρηση ως προς τις οικονομικές επιδόσεις και προοπτικές της ελληνικής οικονομίας. Επιπλέον, ετησίως δημοσιεύονται δύο εκθέσεις για τη νομισματική πολιτική, η Ετήσια Έκθεση Νομισματικής Πολιτικής τον Φεβρουάριο, και η Ενδιάμεση Έκθεση Νομισματικής Πολιτικής, τον Οκτώβριο, που υποβάλλονται στη Βουλή και στο Υπουργικό Συμβούλιο και περιγράφουν τη νομισματική πολιτική και τις οικονομικές εξελίξεις στην Ελλάδα και στη ζώνη του ευρώ.

Οι ερευνητές της Τράπεζας της Ελλάδος πραγματοποιούν καινοτόμο έρευνα για να προαγάγουν την κατανόηση της επιστημονικής κοινότητας και του ευρύτερου κοινού σε θέματα νομισματικής πολιτικής, εθνικής και περιφερειακής ανάπτυξης, οικονομίας των αγορών και εποπτικής πολιτικής. Στο πλαίσιο αυτό, η Τράπεζα διοργανώνει εξειδικευμένα επιμορφωτικά σεμινάρια, ημερίδες και επιστημονικά συνέδρια.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) αποτελεί την θεσμική ενσάρκωση της ενιαίας νομισματικής πολιτικής της ευρωζώνης. Από την πρώτη μέρα εισαγωγής του νέου νομίσματος η ΕΚΤ ασκεί με επιτυχία την ενιαία νομισματική πολιτική για τις χώρες της ευρωζώνης. Παρακολουθεί το Διεθνές περιβάλλον και εποπτεύει την ευρωπαϊκή οικονομία. Λαμβάνει αποφάσεις και παρεμβαίνει με μέτρα πολιτικής (βασικά επιτόκια, παροχή ρευστότητας κλπ) με σκοπό τη σταθερότητα του οικονομικού περιβάλλοντος και την προαγωγή της οικονομικής δραστηριότητας στην Ευρώπη και στον υπόλοιπο κόσμο. Η πολυδιάστατη ανεξαρτησία που έχει της επιτρέπει να λαμβάνει αποφάσεις και να τις πραγματοποιεί μακριά από κάθε είδους παρέμβαση, είτε πρόκειται για πολιτική παρέμβαση είτε όχι. Έτσι εξασφαλίζει τη διαφάνεια στη λήψη των αποφάσεων και την αξιοπιστία των πολιτικών της. Πρωταρχικός της σκοπός είναι η διατήρηση της σταθερότητας των τιμών της ζώνης του ευρώ, η λειτουργία της ενιαίας αγοράς και η πραγματική σύγκλιση των οικονομιών των κρατών- μελών.

11.ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βιβλιογραφία:

Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ). Σεπτέμβριος 2002

Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, Ετήσια έκθεση 2008

Τράπεζα της Ελλάδος, Έκθεση για τη Χρηματοπιστωτική Σταθερότητα, Ιούνιος 2009

Τράπεζα της Ελλάδος, Έκθεση του Διοικητή για το Έτος 2008, Απρίλιος 2009

Τράπεζα της Ελλάδος, Έκθεσης Νομισματικής Πολιτικής, Φεβρουάριος 2009

Τράπεζα της Ελλάδος, Νομισματική Πολιτική, Ενδιάμεση Έκθεση 2008, Οκτ. 2008

Αρθρογραφία:

Monthly Bulletin ECB 10th anniversary, έκδοση 15.12.2008

ECB 2002, Implication of the euro cash changeover on the development of banknotes and coins in circulation ,monthly Bulletin article, may 2002

Παπαμιλιτιάδου Αγγελική, *Χρήμα από ΕΚΤ σε κράτη- επιχειρήσεις*, έντυπη έκδοση, Κυριακάτικη Ελευθεροτυπία, 3 Μαΐου 2009

Central Bank of Cyprus, *Δέκα πρώτα χρόνια της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας*, 30 Μαΐου 2008

Πηγές internet:

www.europa.com

www.bankofgreece.gr

www.europeancentralbank.com

www.wikipedia.org

www.aueb.gr

www.kiriakatikielftherotipia.gr

12.ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Central Bank Of Cyprus - Δέκα πρώτα χρόνια της Ευρωπαϊκής ...

1.Δέκα πρώτα χρόνια της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας.

(30 Μαΐου 2008)

Η απόφαση των Ευρωπαίων ηγετών, στις 2 Μαΐου 1998, για την εισαγωγή του ευρώ την 1^η Ιανουαρίου 1999 σε 11 κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) αποτελεί ιστορικό σταθμό στην οικονομική ολοκλήρωση της ΕΕ. Το ευρώ επιστέγασε τη δημιουργία της ενιαίας αγοράς και διασφάλισε τη σταθερότητα των τιμών. Στα πρώτα δέκα χρόνια της ζωής του, το ευρώ έγινε ένα ισχυρό παγκόσμιο νόμισμα με συνεχές αυξανόμενο εκτόπισμα στο διεθνές εμπόριο και τις χρηματοοικονομικές συναλλαγές. Σήμερα, η ζώνη του ευρώ αποτελείται από 15 κράτη μέλη της ΕΕ, ανάμεσά τους και η Κύπρος.

Την 1^η Ιουνίου 2008, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) συμπληρώνει 10 χρόνια ζωής. Αυτός ο ανεξάρτητος υπερεθνικός οργανισμός, ως θεματοφύλακας του ευρώ, έχει κάθε λόγο να γιορτάζει και να είναι περήφανος για τα επιτεύγματά του. Από την πρώτη μέρα εισαγωγής του νέου νομίσματος, η ΕΚΤ, ως ο καθοδηγητής του Ευρωσυστήματος, δηλ. του συστήματος κεντρικών τραπεζών της ζώνης του ευρώ, ασκεί με επιτυχία την ενιαία νομισματική πολιτική για τις χώρες της νομισματικής ένωσης. Πρωταρχικός της στόχος είναι η σταθερότητα των τιμών, η οποία αποτελεί τη βάση διατηρήσιμης οικονομικής ανάπτυξης και ευημερίας στην Ευρώπη.

Τα επιτεύγματα της ΕΚΤ στα πρώτα δέκα χρόνια γίνονται εύκολα αντιληπτά. Αρκεί να επισημάνω ότι, σ' αυτό το διάστημα, ο πληθωρισμός και τα επιτόκια στη ζώνη του ευρώ ήταν σε αισθητά χαμηλότερα επίπεδα απ' ό,τι ήταν στο παρελθόν. Η ίδια η ΕΚΤ έχει πλέον καθιερωθεί ως μια αξιόπιστη κεντρική τράπεζα, εφάμιλλη των άλλων μεγάλων κεντρικών τραπεζών, με ένα αξιοζήλευτο πλαίσιο λήψης αποφάσεων νομισματικής πολιτικής, διαφάνεια και καλή επικοινωνιακή πολιτική.

Η αξία της ενιαίας νομισματικής πολιτικής στη ζώνη του ευρώ που χαράσσεται και ασκείται από την ΕΚΤ είναι ιδιαίτερα εμφανής στις παρούσες συνθήκες αναταραχών στις διεθνείς αγορές. Η ΕΚΤ, με το κύρος και την αξιοπιστία που απέκτησε τα δέκα χρόνια της ύπαρξής της, αλλά και τη σταθερή και συνετή πολιτική της, προστατεύει τον Ευρωπαίο πολίτη στο μέγιστο δυνατό βαθμό από τις επιπτώσεις αυτών των αρνητικών εξελίξεων.

Το ευρώ από τον Ιανουάριο του 2008 είναι και το δικό μας νόμισμα, γεγονός που επέτρεψε στην Κύπρο να συμμετάσχει στο σκληρό πυρήνα της ΕΕ αποκομίζοντας οφέλη τόσο από οικονομικής όσο και από πολιτικής σκοπιάς. Σημειώνεται ιδιαίτερα, ότι για την Κύπρο, το ευρώ αποτελεί ένα ισχυρό ενοποιητικό στοιχείο που συμβάλλει σημαντικά στην υπερπήδηση σημαντικών προβλημάτων και εμποδίων στην προσπάθεια επανένωσης της οικονομίας του νησιού μας, συνεισφέροντας, έτσι, γενικότερα, στη βελτίωση των συνθηκών για συνολική λύση του πολιτικού προβλήματος της χώρας μας.

2. Έντυπη Έκδοση

Κυριακάτικη Ελευθεροτυπία, Κυριακή 3 Μαΐου 2009

Χρήμα από ΕΚΤ σε κράτη-επιχειρήσεις

Η ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ Ε.Ε. ΑΝΑΖΗΤΕΙ ΤΡΟΠΟΥΣ ΝΑ ΒΟΗΘΗΣΕΙ ΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΧΡΗΜΑΤΟΣ ΤΡΟΦΟΔΟΤΩΝΤΑΣ ΤΗΝ ΜΕ ΡΕΥΣΤΟ. ΩΣΤΕ ΝΑ ΑΝΟΙΞΟΥΝ ΠΑΛΙ ΟΙ ΚΑΝΟΥΛΕΣ ΤΟΥ ΔΑΝΕΙΣΜΟΥ

Της ΑΓΓΕΛΙΚΗΣ ΠΑΠΑΜΙΛΙΑΔΟΥ

ΟΠΩΣ όλα δείχνουν ο Ζαν-Κλοντ Τρισέ στις 7 Μαΐου θα σφυρίζει το τέλος της ομολογουμένως εντυπωσιακής περιόδου μείωσης των ευρωπαϊκών επιτοκίων. Μέσα σε μόλις έξι μήνες μειώθηκαν κατά 3%.

Οι ευρωπαίοι αναλυτές αναμένουν άλλη μια μείωση της τάξεως του 0,25 ποσοστιαίες μονάδες ώστε το βασικό επιτόκιο να υποχωρήσει στο 1%, που θα είναι και το χαμηλότερο επίπεδο στην ιστορία του ευρώ.

Η κρίση ωστόσο καλά κρατεί, και ενώ θεωρητικά η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα θα μπορούσε να συνεχίσει να μειώνει το κόστος δανεισμού (κάτι που δεν αποκλείεται, σε περίπτωση ραγδαίας επιδείνωσης της οικονομικής δραστηριότητας), οι τραπεζίτες αποφάσισαν να βάλουν φρένο στη νομισματική πολιτική (μείωση επιτοκίων) και να υιοθετήσουν «αντισυμβατικά μέτρα». Πρακτικά, η ΕΚΤ ψάχνει τρόπους να βοηθήσει την αγορά χρήματος τροφοδοτώντας την με ρευστό, ώστε μεσομακροπρόθεσμα να ανοίξουν και πάλι οι κάνουλες του δανεισμού. Ο όρος quantitative easing (ποσοτική χαλάρωση) σημαίνει απλά ότι η ΕΚΤ θα δίνει χρήμα παίρνοντας ως αντάλλαγμα χρεόγραφα είτε κρατών είτε επιχειρήσεων. Έχει εφαρμοστεί στην Ιαπωνία με αμφίβολα αποτελέσματα και τώρα στις ΗΠΑ, τη Βρετανία και απ' ό,τι φαίνεται στην Ευρώπη. Αξίζει να σημειωθεί ότι μέχρι πριν από δύο μήνες οι ευρωπαίοι τραπεζίτες απέρριπταν κατηγορηματικά τέτοιο ενδεχόμενο.

Η διάρκεια και το βάθος της κρίσης, όμως, σε συνδυασμό με τις πολιτικές πιέσεις έσπρωξαν προς αυτή την κατεύθυνση.

Οι αγορές περιμένουν τις εξαγγελίες του Τρισέ, που ίσως καταφέρουν να επιφέρουν τη σταθερότητα στο χρηματοπιστωτικό τομέα αλλά και την «ηρεμία» στη δανειοδότηση. Σύμφωνα με πηγές από τη Φραγκφούρτη, οι τελευταίες ενστάσεις - κυρίως από τους Γερμανούς-έχουν καμφθεί.

3.Αμετάκλητα καθορισμένες τιμές μετατροπής με το ευρώ

Κάθε νόμισμα συνδέθηκε με αμετάκλητη καθορισμένη τιμή μετατροπής με το ευρώ.

ΑΜΕΤΑΚΛΗΤΑ ΚΑΘΟΡΙΣΜΕΝΕΣ ΤΙΜΕΣ ΜΕΤΑΤΡΟΠΗΣ

1 ευρώ =40,3399	φράγκα Βελγίου
1.95583	μάρκα Γερμανίας
340,750	δραχμές Ελλάδας
166,386	πεςέτες Ισπανίας
6.55957	φράγκα Γαλλίας
0.787564	λίρες Ιρλανδίας
1.936.27	λιρέτες Ιταλίας
40,3399	φράγκα Λουξεμβούργου
2,20371	φιορίνια Ολλανδίας
13,7603	σελίνια Αυστρίας
200,482	εσκούδο Πορτογαλίας
5,94573	μάρκα Φιλανδίας

4. Τα είδη των τραπεζών

ΕΙΔΗ ΤΡΑΠΕΖΩΝ	ΟΡΙΣΜΟΣ-ΕΝΝΟΙΑ
Κεντρικές τράπεζες	Οι κεντρικές τράπεζες ελέγχουν συνήθως τη νομισματική πολιτική και μπορούν να είναι ο δανειστής της τελευταίας λύσης σε περίπτωση κρίσης. Χρεώνονται συχνά με τον έλεγχο του διάθεσης χρήματος, συμπεριλαμβανομένης της έκδοσης νομίσματος. Παραδείγματα κεντρικών τραπεζών είναι η ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ και Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ
Εμπορική Τράπεζα	Είναι ο όρος που χρησιμοποιείται για μια κανονική τράπεζα για να την διακρίνει από μία τράπεζα επενδύσεων. Ορισμένοι χρησιμοποιούν τον όρο «εμπορική τράπεζα» για να αναφερθούν σε μία τράπεζα ή ένα τμήμα τράπεζας που ασχολείται με εταιρίες ή μεγάλες επιχειρήσεις.
Τράπεζες κοινοτικής ανάπτυξης	Είναι οι τράπεζες που παρέχουν οικονομικές υπηρεσίες και πίστωση σε μη ανεπτυγμένες αγορές ή πληθυσμούς.
Επενδυτικές τράπεζες	Δίνουν εγγυητικές επιστολές για πώληση μετοχών και χρεωγράφων και συμβουλεύουν για τις συγχωνεύσεις. Παραδείγματα επενδυτικών τραπεζών είναι οι Goldman Sachs της ΗΠΑ και Nomura Security της Ιαπωνίας.
Ταχυδρομικά ταμειυτήρια	Είναι τα ταμειυτήρια που συνδέονται με τα εθνικά ταχυδρομικά συστήματα. Γερμανία και Ιαπωνία είναι παραδείγματα των χωρών με τα προεξέχοντα ταχυδρομικά ταμειυτήρια.
Private banking	Το Private banking ασχολείται με λογαριασμούς μεγάλων πελατών με μεγάλη οικονομική επιφάνεια.
Corporate banking (εταιρική τράπεζα)	Έχει ως αντικείμενο τα τραπεζικά προϊόντα που αφορούν εταιρίες και κυρίως επιχειρήσεις.
Συνεταιριστικές Τράπεζες	Αποτελούν πρωτοβουλίες τοπικού χαρακτήρα κυρίως με σκοπό την ενίσχυση π.χ. των τοπικών παραγωγών γεωργικών προϊόντων.